

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä		Kiinteistö id	51
Kunta	Tampere	Kiinteistötunnus	0132-0881-0017
Osoite	Teiskontie 35	Alue	0
Aluetyyppi	sairaala-alue	Peruskartta	
Kohdetyyppi	hoito	Itäkoord	0
Hist. tilatyyppi		Pohjoiskoord	0
Nykyinen tilatyyppi	tontti	Rak lkm	
		Inventoitu	

Kuvaus

Kiinteistö rajautuu: etelässä Teiskontien pääväylään, lännessä sairaalan risteysalueelta lähtevään Kuntokatuun, pohjoisessa Ensitiehen ja Finn-Medin rakennuksiin, idässä Lääkärinkatuun ja laitospesulan ympäristöön. Kiinteistön koilliskulmassa on entinen henkilökunnan asuinalue. Liikenteen ohjaus sairaala-alueelle on viitoitettu idästä lähestyttäessä Teiskontietä ja etelästä Hervannan valta-väylää pitkin. Lännessä lähestyttäessä alueelle ohjataan Teiskontietä tai Paasikivi-Kekkonen tietä pitkin. Sairaala-alueella päälähestymissuunta on kantasairaalan A rakennuksen sisäänkäynti ja ensiavun hätätieväylä K-rakennuksen ensiapuun. Liikenne näille rakennuksille ohjautuu sairaalan risteysalueelta Teiskontien ja Kuntokadun liittymästä. Sairaala-alueelta ulospäin kaupunkiin suuntautuva liikenne on ohjattu Kuntokatua pitkin Teiskontielle. Sairaala-alueen porttina toimii visuaalisesti sen laaja risteysalue ja puistot, jotka sijoittuvat A -rakennukselle eriävän tien molemmin puolin.

Sairaala-alueen sisällä tiestö palvelee liikennettä eri toimialojen rakennuksille ja liikennettä niiden kesken. K-rakennuksen ensiapuun vievä tietaso on hiukan alempi, kuin A rakennuksen pääsisäänkäynnille vievä taso. Kiinteistön tiestössä erottuvat uusimmat tielinjaukset ja rakenteilla olevat pysäköintialueet uudisrakennusten läheisyydessä. Sairaala-alueella on laajoja pysäköintialueita. Maisemakokonaisuutta rikkovat: vanhat pysäköintialueet, jotka ovat päälähestymissuunnan yhteydessä ja ahtaita tai uudet alueet, jotka hallitsevat kaukonäkymiä. Uudet pysäköintialueet ovat vielä ilman istutuksia ja jäsentymättömiä.

Kiinteistölle kuuluvien rakennusten hierarkiassa erottuvat erityisesti kantasairaalan alkuperäinen keskitetty rakennuskokonaisuus. Siihen kuuluvat siivet A, B, C, D ja voimalaitos G. Siipien toiminnallinen yhteys on vieläkin hyvin nähtävissä. Kiinteistön itälaidalla henkilökunnan asuinrakennus Y, sairaalakäyttöön otetut asuinrakennukset Z1-5, päiväkotia ja purettuihin rivitaloihin kuulunut autotalli T ovat erillinen kokonaisuus, jolla on pien- ja kerrostaloarkkitehtuurin luonne. Purettujen rivitalojen X paikalla on vuonna 2006 laaja rakennustyömaa. Kanta-sairaalan laajennusvaiheisiin I ja II kuuluvat rakennukset N, P, O ja K. Ne erottuvat siten, että rakennukset P, O ja K pihoineen muodostavat omat pienmaisemat liikenneyhteyksineen. N-rakennus on sijoitettu D-siiven lounaispuolelle. Rakennusten välistä on kulkuyhteys portaineen K-rakennuksen keskuspihalle. N-rakennuksen arkkitehtuuri (muoto ja materiaalit) on sovitettu kantasairaalakokonaisuuteen. K-rakennus on monimuotoinen ja useasta rakennusosasta muotoiltu laajennusosa. Sen toiminnot ovat kiinteässä yhteydessä A-siipeen, mikä näkyy tilajäsennyksessä. Ulkoasu noudattaa kantasairaalan arkkitehtuurin

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

muotokieltä. O eli obduktiorakennus ja P palvelutalo erottuvat matalina ja erillisinä saarekkeina rakennussiipien ja uudisrakennusten ympäröimänä. Kantasairaalan H- siipeen on yhdistetty Kliinisen lääketieteen laitosrakennus Ky. Se on arkkitehtonisesti sovitettu kantasairaalakokonaisuuteen. Tekonivelsairaala Cx sijoittuu kantasairaalan II laajennusvaiheen itäpuolelle ja on yhdistetty K-rakennukseen. Cx -rakennuksen pääjulkisivu on nähtävissä vain kantasairaalan taakse muodostuvalla sisäpihalla. Tekonivelsairaala laajennetaan ja perustustyöt aloitettiin vuonna 2006. 2000-luvun alussa sairaalan yhteyteen on liitetty lasten psykiatrian rakennus Q. Se on Vieritien varressa erottuva monimuotoinen kokonaisuus. Uusimpien rakennusten Cx ja Q arkkitehtuuri (rakennusmuodot, materiaalit ja -värit) poikkeaa osin huomattavasti kantasairaala-kokonaisuudesta. Sairaala-alueen itälaidalla laitospesula on oma kiinteistönsä. Pesularakennus pihoineen muodostaa oman pienmaiseman ja sen laitosarkkitehtuuri erottuu sairaalakokonaisuudesta. Kantasairaalan, sen laajennusten ja uusien rakennusten muodostamassa kiinteistössä erottuvat arkkitehtonisesti yhtenäisimpinä vuosina 1957-1990 rakennettu kokonaisuus: kantasairaala ja sen I sekä II laajennusvaihe. Näiden rakennusten ja siipien käyttötarkoitus on myös selkeästi luettavissa ympäristössään.

Historia

1. 1950-luku

Keskussairaalan uuden huonetila- ja toiminnallisen ohjelman jälkeen julkistettiin arkkitehtikilpailu vuonna 1955. Arkkitehtien Veijo Martikainen ja Erkki Helamaa tekemä kilpailusuunnitelma valittiin voittajaksi 16 ehdotuksen joukosta. Voittanut suunnitelma esiteltiin Arkkitehti-lehdessä 8/1957. Suunnitelmasta mainittiin, että se perustui tontin tarkoituksenmukaiseen käyttöön ja huomioi alueen liikenteelliset vaatimukset. Maasto ratkaisi siis pääosin suunnitelman perushahmotuksen ja jäsenyyksen kiinteistölle. Myös sairaalan ulkoisen- ja sisäisen liikenteen suuntautumista selkeästi ja keskitetysti kiitettiin kilpailun arvostelussa. Hyvää oli lisäksi eri osastoryhmien keskitetty sijoittelu. Suunnitelmassa ei näy leimallisena LRK:n vaatimaa "kaiken kattavaa keskittämistä".

Arkkitehti professori Veijo Martikaisen mukaan Kaupin rakentamaton metsäalue tarjosi hyvän lähtökohdan tehtävän asemakaavalliselle ratkaisulle. Ratkaisu perustui toisaalta liikenteellisiin vaatimuksiin, toisaalta potilasosastojen edulliseen suuntaukseen. Suunnittelussa lähdettiin Martikaisen mukaan pyrkimyksestä, "että sairaalarakennuksen sisäinen järjestely, laitoksen organisiimi, olisi sopusoinnussa siellä tapahtuvan toiminnan kanssa ja rakennus voisi tarjota hyvät puitteet siellä tehtävälle työlle. Keskitykseen päädyttiin siinä määrin, kuin se katsottiin välttämättömäksi. Samanlaiset toiminnot ryhmitettiin omiin osiinsa ja rakennussiipiinsä, mikä toi myös rakenteellisia etuja. Yhteismitallisuuden läpiviemiseen kiinnitettiin erityishuomiota. Tässä huomioitiin esivalmisteisten rakennusosien ja sisustuksen tehokas hyväksikäyttö. Tärkeimpänä näkökohtana haluttiin muistaa, että sairaalan varsinainen ja ainoa mitta on ihminen". Arkkitehdin erittelevä kuvaus kertoo edelleen hyvin sairaalan suunnitteluperiaatteista, mutta myös säilyneistä ominaispiirteistä. Säilyneet ominaispiirteet taas osoittavat, että tavoitteissa onnistuttiin hyvin. Myös sairaala-arkkitehtuurin detaljeissa mielestäni pyrittiin kantasairaalan rakennusosissa ja siivissä "yhteismitallisuuteen", materiaalien, muotojen ja mittojen yhtenäisyys on läpiviety kautta kokonaisuuden. Tämä korostaa arkkitehtonisen kokonaisuuden harmoniaa.

"Sairaalarakennus suunniteltiin 1950-luvulla ja se edustaa 1950-luvun arkkitehtuuria sekä rakennustekniikkaa", painottaa arkkitehti professori Erkki Helamaa. Tämä näkyy kantasairaalan arkkitehtuurin ominaispiirteissä ks. kohta lisätietoja. Erkki Helamaa muistuttaa, että "1950-luvulla materiaalivalinnat olivat lähtökohtaisesti rajatut, jo hinnankin puolesta". Nyt

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

tämä materiaalivaihtoehtojen niukkuus näkyy kantasairaalan arkkitehtuurissa edukseen, selkeänä ja pelkistettynä yhtenäisyytenä. TAYSin sairaalakokonaisuudessa voidaan nähdä kohtaavan 1950-luvun rakentamisen unelmat ja arki.

Kantasairaalan arkkitehtuuriytyyli on tunnelmaltaan puhdas ja valkoinen. Se heijastaa suomalaisen 1930-luvun funktionalismin perinteitä. Funktionalismin ihanteet rationalistisilta osin, alkoivat Suomessa kuitenkin toteutua vasta 1950-luvulla. Kantasairaala edustaa 1950-luvun modernismia. Erkki Helamaa muistuttaa, että elementtirakentamisen tekniikka ei ollut kuitenkaan vielä täysin kehittynyt keskussairaalaan rakennettaessa. Elementtien käyttö oli kokeellista. Elementtien vähäinen käyttö vaikutti osaltaan siihen, että sairaalarakennuksesta tuli arkkitehtonisesti vaihtelevasti jäsennetty ja muotoiltu, myös ulkoasultaan. 1960-luvulla rakennetuissa, pääosin täyselementtirunkoisissa sairaala-rakennuksissa, on nähtävissä jo ulkoasun jäsentelyn jäykkyys. Osaelementeistä rakentamista ja uusia materiaaleja päästiin kokeilemaan myös sairaalan asuinalueella. Henkilökunnan asuinrakennukset eivät olleet sairaalan yhteydessä 1950-luvulla itsestäänselvyys. Arkkitehdit näkivät ne kuitenkin erittäin tarpeellisiksi. Rivitalojen asema määrättiin jo suunnitteluvaiheessa, jolloin niille varattiin ns. perustuksiltaan heikoin maa tontilla. 1950-luvun asumismukavuudet ja käytännölliset pohjaratkaisut näkyivät kaikissa asuinrakennuksissa. Rivitalojen X rakentamisen tekniikka, talotyyppi ja materiaalit olivat vielä uutta 1950-luvulla.

2. 1960-luku

Sairaala-alueelle valmistuivat ensin:

A-siipi, keskuspoliklinikka ja toimenpideoasastot; B-siipi, vuodeosastot; C-siipi, lasten poliklinikka ja vuodeosastot; D-siipi, talous- ja hallintotoimistot; H-siipi, pesula, keskuskeittiö ja ruokala sekä G-rakennus, voimalaitos. Kokonaisuutta rakennettiin vuosina 1957-1962. Viimeisenä valmistuivat henkilökunnan X, Y ja Z asuinrakennukset. Vanha obduktiorakennus sijaitsi A-siiven luoteispuolella ja maan tasoon sijoitettuna. Rakennuksen edustan pientä sisäpihaa suojaasi korkea harmaa betonimuuri. Obduktio-rakennuksessa oli pieni kappelisali jossa oli ylävalo maan alla olevaan saliin. Rakennuksen sijainti oli luonteva sen toiminnot ja liikenne huomioiden. Kantasairaalan alkuperäiseen suunnitelmaan kuulunut infektiotautien osasto, paviljonki-tyyppinen I-rakennus lähinnä Teiskontietä, jäi rakentamatta. Sairaalarakennusten sisustustyöt tehtiin yhteistyössä Lasse Ollinkarin kanssa. Arkkitehdit vastasivat sisustusarkkitehtuurista kokonaisuutena ja Ollinkari kalustesuunnittelusta. Sisustus suunniteltiin siten, että kalusteet, valaisimet ja niiden ryhmittely tuki arkkitehtonista tilavaikutelmaa, tilojen rytmiä ja luonnetta. Tämä huomioitiin myös kalusteiden muodossa ja väreissä. Kalusteiden tuli olla lisäksi käytännöllisiä ja helppohoitoisia. Istuimissa käytettiin mm. keinonahkaa.

2.1 Yhtenäinen materiaalimaailma ja arkkitehtoninen yhtenäisyys

Yleisesti käytetyt rakennusaineet: kuparilevy (kattolappeet), betoni (valettu ulkoseinäelementti, jossa uloinpää hiottu mosaiikkikerros), teräsbetoni (runko, pilarit, kantavat seinät), muototeräs, tiiliä (väliseinät), julkisivuelementtejä ja rappausta.

Muita materiaaleja olivat: aaltopahvi äänieristyksenä seinien välissä; Tojax lastulevy lämmöneristeenä mm. ikkunapilareissa ja massiivilaatoissa kantavan laatan päällä; alumiinilaatta akustoinnissa katoissa esim. pääkeittiössä ja tuulikaapeissa; kipsilaatta esim. keskushallissa ja sairaalakäytävissä; kipsonit levy pienissä huoneissa kattolevynä; metalliputki,

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

pyörö- ja lattateräs portaiden kaiteissa; tammi esim. potilasosastojen suojauskaiteissa ja käsijohteissa; lankalasi porrashuoneissa ja hissihalleissa esim. ovissa; kumimatto tuulikaapeissa; muovilaatta poliklinikoiden odotustiloissa; sementtimosaiikkilaatta esim. keskushallissa; linoleum liimattuna mattona tai vinyylimuovilaatta lattiapäällysteenä esim. potilashuoneissa; sileä rappaus (puuhiertäen) esim. potilashuoneiden seinissä; kalkkisementtirappaus ulkoseinissä.

Ikkunat olivat yleisesti jakamattomina ja ns. kiertoikkunoita (Carda-ikkuna). Ikkunoiden karmit ja ulkopuitteet olivat lahokyllästettyä puuta. Ulkopuitteet ja karmin ulkopinta olivat tammea (tammikimpi). Hissien koreissa oli laminaattilevyä ja ruostumatonta terästä. Hissiovet päällystettiin tammiviilulla ja nojakaiteet olivat tammea. Hissien ovissa oli pyöreä tirkistysaukko.

Esivalmistettuina osina olivat esim. ulkoseinäelementit julkisivussa, uritetut sokkelilaatat, ikkunapenkit, porraskelmat ja osa porrassyöksyistä. Betoninen julkisivuelementti ns. sementtimosaiikki kehitettiin erityisesti keskussairaalan ulkoverhoukseen.

Ulkoseinäelementissä uloinna oli valkea pintaa muodostava mosaiikkibetoni (2 cm), seuraavaksi kovabetoni (3 cm) ja lopuksi kevytsorabetoni (yhtä valua 20-25 cm). Mosaiikki käsiteltiin siten, että pinta tasoitettiin valun jälkeen ja hiottiin kuivumisen jälkeen. Sokkelilaatat olivat betonista muottiin valetut (5 cm).

Kattojen kuparilappeet ovat saumatut. Lappeet kääntyvät sisäänpäin (kallistukset katoilla). Katoilla on sisäpuoliset syöksytorvet (lähinnä vesijohdot). Vesikouru yläpohjan päällä on betonista ja päällystetty kuparilla. Katoille on rakennettu tekninen ullakkotila.

Asuinalueen rakennuksissa Z, Y ja X käytettiin samoin hyödyksi esivalmisteisia osia. Yhtenäistä rakennuksille olivat kevytsoraharkot päädyissä ja rungoissa, rappaus, maalattu (valkea) harkko- ja betonipinta, ikkunoiden välissä petsattu puupanelointivyöhyke, saumapeltikatot galvanoidusta pellistä (maalattu) ja vaaleaksi maalattu asbestisementtilevy ranskalaisten parvekkeiden kaiteissa.

2.2 Rakennuskokonaisuus ja tiestö

Keskussairaalan rakennuskokonaisuus oli valmistuttuaan onnistuneesti maaston muotoja mukaileva ja tiestö palveli eri sairaalarakennusten ja siipien toimintoja yhteyksineen tarkoituksenmukaisesti. Sairaala-alueita lähestyttiin Teiskontien ja Kuntokadun risteyksestä. Tie ensiapuun eriytyi jo ennen A-siiven pääsisäänkäynnin pysäköintialuetta. Tiestö rakennettiin pääosin kahteen tasoon siten, että A-siiven pääsisäänkäynnin tie ja sisääntulopiha nostettiin ylös ja A-siiven päätyyn ensiapu ja synnytysosastoille vevä tie laskettiin alas erillisen linjauksen mukaan. Tiestö ensiapuun oli tärkein. Tie ensiavulle kulki hallinnon D-siiven sivuitse ja jatkui huoltotienä voimalaitokselle G sekä keskuskeittiölle H. Huoltotiet ja piha sijoittuivat A-siiven koillispuolelle, ja ne olivat sisääntulopihaa alemmalla tasolla. Päähuoltotie, eli Ylätie, jatkui asuinaluetta kohti nykyisen linjauksen mukaan. Teiskontien suuntainen Vieritie rakennettiin henkilökunnan asuinalueen rakentamisen yhteydessä. Tie on säilyttänyt pääosin alkuperäisen linjauksensa.

2.3 Ympäristön vihreyttäminen

Sairaala- ja asuinrakennusten valmistuttua alueita vihreytettiin ja elävöitettiin puistoilla. Ensin alueen metsämaasta säästettiin metsäpuita ja kaistaleita. Suurimmat viheralueet 1960-luvun

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

alussa olivat Kuntokadun varressa, C-siiven edustalla, B-siiven eteläpuolella mäellä ja asuinalueen läheisyydessä. Viheralueiden istutussuunnitelmia tehtiin useissa osissa vuosina 1962-64. Suunnitelmat teki kaupungin puutarhuri Viljo Tarko ja urakoitsijana oli Puutarhatoimisto Oy. Hoidetuimmat ja edustavimmat viheralueet olivat: A-siiven sisääntulopiha, suihkukaivo ja allas ympäristöineen, D-siiven länsipäässä oleva viherkenttä sekä C-siiven länsipuolella osin luonnontilainen ja osin hoidettu puisto leikkikenttineen. C-siiven edustan puisto oli alueen viherjulkisivu. Leikkikentän rakenteet ja kalusteet suunnitteli arkkitehti Martikainen. C-siiven edustan puisto oli maisemassa keskeisellä paikalla rajaamassa sisääntuloväylää ja pihaa. C-siiven pääsisäänkäynnistä oli yhteys leikkipuistoon, mikä korosti puiston merkitystä lasten leikki- virkistäytymis- ja kuntoutuspaikkana. B-siiven eteläpuolinen mäki oli lähes luonnontilainen. Rivitaloalueen rakennusten X yhteydessä oli hoidettu vapaa-ajan puisto, jossa oli tennis- ja lentopallokenttä. Puisto oli vihreä välitila tai siirtymätila sairaalan ja kodin välillä. Sairaala-alueen asfaltoitu tiestö, hiekkakäytävät ja polut rajautuivat hyvin hoidettuihin nurmikenttiin.

2.4 Maamerkit, pienmaisemat ja sairaala-alueen luonne

Kantasairaalan maamerkki valoisa ja korkea B-siipi erottui 1960-luvulla hyvin kaukonäkymissä Teiskontieltä, samoin C-siiven puisto. Asuinalueen kerrostalot Z1-5, jotka sijaitsivat korkealla mäellä, erottuivat myös hyvin Teiskontieltä katsottaessa. Rivitalojen X rivit oli matala ja yhtenäinen ryhmä ja pienmaisema, jossa pitkien talojen päädyt näkyivät hyvin Teiskontielle. Sairaala-alueen merkitys ja ominaispiirre, "kaupunki kaupungissa", korostui sen erilaisten aluetoimintojen vuoksi: sairaanhoito, virkistäytyminen, vapaa-aika, päiväkotit ja asuminen. Alue oli luonteeltaan itsenäinen pienoiskaupunki. Alueen arkkitehtuurin visuaalista yhtenäisyyttä taas korosti kaikissa rakennuksissa käytetty ulkoasun valkoinen väri ja ulkoseinäelementtien käyttö.

3. Muutokset kiinteistöllä 1960-luvulta 2000-luvulle

Kantasairaalan alueen itäpuolelle rakennettiin Laitospesula Oy palvelemaan keskuspesulana Tampereen alueen sairaaloita. Pesula valmistui vuonna 1967. Se liittyi luontevasti toiminnoiltaan keskussairaalan ympäristöön ja tiestöön.

Keskuspihallae A-siiven pääsisäänkäynnin edustan suihkualtaaseen tilattiin 1970-luvun alussa veistos. Veistoksen Elämänliekki suunnitteli kuvanveistäjä Eila Hiltunen ja se pystytettiin vuonna 1972.

Kantasairaalan yhteyteen rakennutti Tampereen kaupunki yliopiston kliinisen lääketieteen laitoksen Ky, joka valmistui vuonna 1975. Sen arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arkkitehdit Martikainen Oy. Rakennuksen arkkitehtuuri, materiaalit ja värit, sovitettiin sairaala-arkkitehtuurin muotokieleen. Julkisivun aukotuksen jäsenitys, nauhamaisesti sijoitetut ikkunat, jakamattomat ikkunat, porrashuoneiden rakennuspäättyjen korkuiset ikkuna-aukot ja valkea betonimosaiikkielementti ovat sairaalan rakennustavan mukaisia. Vuonna 1975 valmistui henkilökunnan asuinalueen yhteyteen arkkitehti Antti Tähtisen suunnittelema päiväkotit. Päiväkotit oli tarkoitettu sairaalan henkilökunnan lapsille.

Obduktiorakennus A-siiven luoteispuolella oli kantasairaalan I laajennusvaiheen aikana 1970-luvun lopulla jonkin aikaa tyhjiillään ja varastona.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Kantasairaalan I ja II laajennusvaiheen arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arkkitehdit Martikainen Oy. I laajennusvaiheeseen vuosina 1981-82 kuuluivat ns. Puhos-talo eli palvelutalo P, uusi obduktiorakennus O ja hallintorakennus N. Palvelutalo liitettiin yhdyskäytävällä B-siipeen, mikä vaati muutoksia B-siiven tilajäsennykseen. Palvelutalon ympärille rakennettiin uusi puisto kävelyteineen. O-rakennus rakennettiin sairaalan huoltopihan entiselle viheralueelle. O - rakennus yhdistettiin muihin siipiin maanalaisten käytävien kautta. Uusi hallintorakennus N rakennettiin D-siiven länsipuolelle omaksi kokonaisuudeksi. II laajennusvaiheeseen vuosina 1986 - 1990 kuului toimenpideoastojen laajennus, eli K-rakennus. Laajennus suunniteltiin sijoitettavaksi kantasairaalan luoteispuoliselle alueelle. Laajennuksen suunta ennakoitiin jo sairaalan perustamisratkaisussa 1950-luvun puolivälissä ja osoitettiin käyttösuunnitelmassa vuonna 1972. Laajennusta saattoi ulottuvuuksineen verrata kantasairaalaan. Sen rakennusrunkojen korkeus ei kuitenkaan ylittänyt kantasairaalan B-siiven korkeutta. Laajennusta varten avattiin uusi tieyhteys Ensitie K-rakennuksen ensiavun ja pääsisäänkäynnin yhteyteen.

Rivitaloista X otettiin osa sairaalakäyttöön 1980-luvulla, kun ne eivät enää vastanneet ajan uusia asumistarpeita. Pian 1980-luvun lopulla kaksi rivitaloa purettiin ja viimeiset kaksi sairaalakäytössä ollutta rakennusta purettiin vuonna 2005. Samassa yhteydessä purettiin asuinalueen laaja puisto urheilukenttineen. Uudisrakennus Tekonivelsairaala Cx rakennettiin K-rakennuksen koillispuolelle ja se valmistui vuonna 2002. Vuonna 2006 tekonivelsairaala laajennetaan Ylätien varteen. Lasten psykiatrian uudisrakennus Q valmistui sairaalan tontille vuonna 2003 Vieritien varteen ja B-siiven kaakkoispuolelle. Q- rakennuksen sisäpihat avautuvat palvelutalon P puistoalueelle. Uusimpien rakennusten Cx ja Q arkkitehtuuri poikkeaa osin huomattavasti kantasairaalakokonaisuudesta. Q-rakennuksen monimuotoinen runko, pienet sisäpihat, Cx- rakennuksen runkomuoto, aukotus ja värillinen heijastava lasi ovat vieraita kantasairaalan arkkitehtuuriperinteessä. Ulkoasun valkoinen betonielementti on uudisrakennuksissa jäsenetty suurempina elementteinä, kuin sairaalan siipirakennuksissa. Seinäpintojen tekstuuri ja laatu on myös erilainen kuin siipirakennuksissa. Vuonna 2006 rakennetaan kantasairaalan koillispuolelle uudisrakennusta R. Se sijoittuu pääosin entisen asuinalueen puiston paikalle. Uudisrakennuksen arkkitehtisuunnittelusta vastaa mm. Arkkitehdit Martikainen Oy. Arkkitehtuuri on suunnittelijoiden mukaan sopeutettu sairaala-alueen rakennuskantaan ja muotokieleen. Rakennukseen tulee valkobetonisat julkisivut, jotka jatkavat nykyisen rakennuskannan vaaleutta. R-rakennuksesta tulee yhteyskäytävä H-siipeen. Entisten rivitalojen X maa-ala on varattu laajaksi pysäköintialueeksi.

Ympäristö ja pihapiiri

Sairaala-alueella laajennuksilta säästyneet puistot ovat hyvin hoidettuja ja vanhimmat puut ovat kauniita yksittäispuita sekä puistojen maamerkkejä. Puistoissa ja rakennusten läheisyydessä on: musta-, serbian-, ja hopeakuusia, pylväshaapoja, lehmuksia, päärynä-, kirsikka- ja koristeomenapuita, raudus-, hies-, riippa- ja visakoivuja sekä erikoisuutena Pirkkalankoivu. Puistot sairaala-alueen reunoilla ovat luonnontilaisia. Lähempänä kantasairaala ne ovat hakametsätyypisiä tai osin istutuksin jäsenettyjä. Puistoissa on korostettu kalliopintaa ja luonnonkiviä, jotka tuovat vaihtelevuutta ja rytmiiä ruohokenttään sekä istutuksiin. Rakennusten läheisyydessä on koristeistutuksia. Tyypillisiä lajikkeita ovat: vuorimännyn, tuijat, erilaiset sireenit, kurtullehtiruusu, angervot ja kuusamat. A-siiven sisääntulopihan, väylän ja sisäänkäynnin yhteydessä on ns. alas laskettu puutarha. Siihen kuuluvat suihkukaivo ja veistos altainen. Altaan ympäristö on laatoitettu ja vihreitetty istutuksin. Lajikkeina ovat kurtullehtiruusu, hurmehappomarja ja tuijat. Puutarhan kulmassa on vanha mänty, joka

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

säästettiin sairaalan rakennusajalta ja se kuvaa hyvin paikan alkuperäistä maaston korkeutta. Altaan reunakaide ja laatoitukset ovat betonista. Vesialtaan pohjalle on ladottu kerros luonnonkiviä.

Yhtenäisiä ja laajimpia puistoja ovat C-siiven edustan puisto leikkikenttineen, kaupungin hoitama viheralue Teiskontien ja Kuntokadun risteyksessä, hallintorakennuksen N länsipuolella oleva viheralue, Vieritien ja kantasairaalan välissä oleva puistoharjanne sekä Z1-5 rakennuksia ympäröivä luonnontilainen puistoalue. Näistä edustavin on maiseman keskeisellä paikalla C-siiven puisto, jonka polut, puut, istutukset ja leikkikenttä ovat TAYSin alueen pääjulkisivu kaupungista lähestyttäessä.

Kaava Asemakaava

pvm

Suojelu

Kirjalliset lähteet

Kaarninen, Pekka - Kiuasmaa, Kyösti. Tampereen Keskussairaalan historia 1962-1987. Mänttä 1988; Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998. Tampere 1998; Henttonen, Maarit. Suomen sairaaloista. Rakennusperintömme, kulttuuriympäristön lukukirja. Hämeenlinna 2001. Pesonen, Niilo. Terveiden puolesta sairautta vastaan. Porvoo 1980; Pulkkinen, Juha. Suomen sairaalasuunnittelun historia. Arkkitehti 1/1978. Helsinki 1978; Tampereen keskussairaala. Rakennustaito 4/1962; Helamaa, Erkki - Martikainen, Veijo. Tampereen keskussairaala. Arkkitehti 7-8/1962. Helsinki 1962; Tampereen keskussairaalan suunnittelukilpailu. Arkkitehti 8/1957. Helsinki 1957; Kotilainen, Helinä. Rakentaminen Suomen terveydenhuollossa 1900-luvulla. Hippokrates 17. vuosikirja 2000;

Suulliset lähteet

Ylih. Riitta Unkila; arkkitehdit Veijo Martikainen ja Erkki Helamaa; arkkitehti Antti Tähtinen; Päivi Vieri; Marko Yli-Rantala; Erkki Tanhua; Kosti Kankaanpää; Läärä Tommi; Rintala Minna; Loukio Tuula; Toivonen Marja-Liisa; Laine Tuula; Hautamäki Ranja;

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.

arkkitehtoninen

Historiallinen

sosiaalihistoria

Ympäristöarvo

maisemakokonaisuus

Perustelu

Arkkitehtoninen: Rakennustaiteellisesti erittäin merkittävä. Kantasairaalan arkkitehtuuri edustaa 1950-luvun modernismia. Autenttisuus on säilynyt hyvin kantasairaalan rakennussiivissä ja pääosin henkilökunnan asuinalueella. Kiinteistön sairaalayhteisön toiminnallinen ja historiallinen yhteys on vielä hyvin kertova.

Sosiaalihistoria: Kiinteistön merkitys ja ominaispiirre on edelleen sen "kaupunki kaupungissa luonne", jota korostavat kantasairaalan hyvin säilyneet rakennukset, maamerkit, alueen oma päiväkoti, henkilökunnan asuinrakennus Y ja aluetta rajaavat puistoalueet. Toisaalta sairaalan reuna-alueiden ja kantasairaalan muutokset, uudisrakennukset ja vilkastunut liikenne yhteyksineen on yhdistänyt

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

sairaala visuaalisesti ja toiminnallisin yhteyksin lähemmäksi muita kaupunginosia sekä kaupungin keskustaa. Alueen itsenäinen ja erillinen kaupunkiluonne on visuaalisesti osin heikentynyt.

Maisemakokonaisuus: Sairaala-alue, sen pienmaisemat ja viheralueet sekä maamerkit muodostavat merkittävän maisemakokonaisuuden Kaupin alueella.

Arvoluokka

Lisätietoja, toim.pidesuos. 1. Hyvin säilyneet piirteet

Sairaalan rakennusten ulkovuoraukseen kehitetty seinäelementti (ns. betonimosaiikkilaatta) ja kivijalan uritettu elementti, A-siiven keskushallin ja käytävien vapaasti seisovat pilarit, sisäosan alkuperäiset laadukkaat materiaalit, B-siiven parvekkeiden asema ja aukotus, ikkunoiden nauhamainen jäsenitys ja jakamaton malli, rakennussiipien kattomuodot, arkkitehtuurin selkeys ja voimakkaat muodot.

Kiinteistön toimintoihin ja luonteeseen kuuluvat päiväkoti ja laitospesula Oy ovat säilyneet hyvin kertovina ja arkkitehtonisesti autenttisina. Rakennusten ominaispiirteet ja toiminnallishistorialliset yhteydet ovat säilyneet hyvin.

2. Muutosherkät kohteet, pienmaisemat ja puistoalueet:

A-siiven keskuspiha ja alas laskettu puutarha; H-siiven huoltoapiha ja O-rakennuksen ympäristö; Y-rakennuksen ja päiväkodin muodostama asuinalueen yhteys sekä pihapiirit; Laitospesulan ympäristö ja pienmaisema; G-rakennuksen ympäristö ja pienmaisema; C-siiven ja N-rakennuksen edustan puistot sekä leikkikenttä; Ky- rakennuksen ja Vieritien välissä oleva puistoalue.; Z-rakennusten ja päiväkodin ympäristöä rajaava luonnontilainen metsä; G-rakennuksen rinteelle sijoittuva viheralue.

3. Suosituksia ominaispiirteiden ja arvojen säilyttämiseksi.

Kantasairaalan A-, B-, C- ja D-siivet sekä rakennus G: Rakennusten muoto ja hierarkia tulee säilyttää alkuperäisen arkkitehtuurisuunnitelman mukaisena. H-siivessä on tehty ulkoasuun merkittäviäkin muutoksia.

Sairaalan ja entisen asuinalueen luonteesta kertovat maamerkit, välittävät ja rajaavat puistot sekä hyvin säilynyt tiestö tulee säilyttää mahdollisimman alkuperäisenä. Puistot tulee hoitaa luonnontilaisina, puitotyyppien mukaisina tai niiden asemaa korostavin istutuksin hoidettuina.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Siipirakennusten A, B, C ja D hierarkian ja muodon säilyttämiseksi alueella on vältettävä siipien laajennuksia, korottamista ja liittämistä uusin ulkoisin yhdyskäytävin tai nivelosin muihin rakennuksiin. G-rakennusta ja H-siipeä ei saa korottaa tai laajentaa, jotta niiden asema ns. huoltopihan tuntumassa säilyy mahdollisimman alkuperäisenä.

A-siiven keskuspihan tie, suihkuallas ja alas laskettu puutarha tulee säilyttää nykyisen aseman mukaisena. Suihkualtaan, reunuskaiteen, portaiden ja käytävälaattojen korjaamisessa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia rakennusosia, materiaaleja ja värejä. Puutarhan kasvillisuutta uusittaessa tulee käyttää mahdollisuuksien mukaan alkuperäisiä lajikkeita.

H-siiven huoltopiha ja O- rakennuksen kapea viheralue tulee säilyttää siten, että O- rakennuksen luonne ja luonteva liikennöintiyhteys säilyvät. Y-rakennuksen ja päiväkodin yhteys voidaan säilyttää, jos niiden välissä olevan Pihatien autoliikennettä vähennetään, viheralueet hoidetaan yhtenäisen suunnitelman mukaan ja asuinalueen sekä arkkitehtuurin ominaispiirteet säilytetään. Laitospesulan oma tieyhteys Teiskontieltä, lastauspihat ja metsäinen puistoalue, joka erottaa sen sairaala-alueesta, tulee säilyttää. Puisto on sairaala-alueen rajana. G-rakennuksen nousevalla rinteellä oleva piha- sekä viheralue tulee säilyttää omana kokonaisuutena keskeisellä paikalla maisemassa. Istutuksissa tulee suosia alueelle perinteisiä matalia lajikkeita, kuten vuorimäntyjä.

Puistoalueet C-siiven ja N-rakennuksen länsipuolella tulee säilyttää nykyisen aseman ja rakenteen mukaisina. Puistojen puusto ja kasvillisuus tulee säilyttää tyyppinsä mukaisesti. Vieritien läheisyydessä mäellä oleva luonnontilainen puisto puineen ja käytävineen tulee säilyttää nykyisen mallin mukaisena. Puistosta avautuva näkymä sairaalalle tulee säilyttää. Z- rakennuksia ja päiväkotia ympäröivä luonnontilainen metsäpuisto tulee säilyttää aluetta rajaavana elementtinä.

Liitteet

Valokuvat

Kiinteistökuvaliite TAYS- 132-881-17/ -9; Rakennuskuvaliitteet kohteiden mukaan eriteltynä ks. rakennussiipien kirjainkoodit.

Inventoija

Minna Halonen
29.9.2006

Tallentaja

Minna Halonen
1.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	1	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	A-SIIPi	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus			Betoni - valettu
Signeeraus/vuosil		Runko			Betoni
Rakentamisaika	1957-1962	Vuoraus			Betoni
Rak.vuosi	1962	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosikymmen		Katon muoto			Muu
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet	1980-90-luku	Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	6				

Kuvaus

A-siivessä on inventoitu: pääsisäänkäynti, keskushalli, käytäväyhteys B- ja C-siipeen sekä A- ja B-siiven yhteinen hissihalli. Merkittävästi muutettuja 1 kerroksen poliklinikkatiloja on tarkasteltu pääosin pohjapiirustusten avulla. A-siivessä on mm. neuvonta, vaatesäilytys, kirurgian poliklinikka ja potilastoimiston palveluita.

A-siipi on syvärunkoinen ja korkea rakennusmassa. Siivessä on 7 kerrosta (0-6) Se on siipirakennusten keskiosa, johon muut siivet liittyvät suorakulmaisen koordinaatiston mukaan. A-siipi on tasapainottava massa siipien kokonaisuudessa. Sen keskuspiha ja tie pääsisäänkäynnille on korostettu arkkitehtonisesti ja liikenteellisin ratkaisuin.

Ulkoasu

A-siiven ulkoasua jäsentävät säännölliset jakamattomat ikkunarivit sekä valkoinen ulkoseinäelementti. Keskushallin osa on muuta runkoa matalampi. Porrastettua vaikutelmaa luo keskushallin katolla korotetun osan nauhaikkunat lounaaseen. Ylin kerros on muuta rakennusrunkoa kapeampi. Muoto keventää sekä visuaalisesti päättää runkomuotoa.

Pohja

A-siiven 1 -kerroksen pohja perustuu keskushallin, poliklinikkatilojen ja niiden välisten kulkuyhteyksien tilajäsennykseen. Poliklinikkatiloja yhdistää siiven lounaissivulla, pääsisäänkäynnin keskushalli ja kollissivulla hallin suuntainen pitkä yhdyskäytävä. Keskushalli ja käytävä jakavat sisäisen liikenteen poliklinikkatiloihin. Keskushallista lähtee kaksi käytävää poliklinikoille. Pitkä yhdyskäytävä kulkee siiven luoteispäädystä kaakkoispäättyyn. Käytävän luoteispäädystä on säilynyt hissilinja A-siiven kerroksiin ja kaakkoispäädystä siipien A ja B keskitetty yhteinen hissihalli.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Poliklinikkatilat

Poliklinikkatilat: käytävät, odotushuoneet ja toimenpidetilat ovat uusitun pohjan mukaan sokkeloiset. Käytäväverkosto ja liikenne eivät ole selkeät. Toimintojen suuntautuminen keskushallista käsin on hävinnyt. Sisäänkäyntejä keskushallista poliklinikkatiloihin on suljettu. Poliklinikkatilojen kattoikkuna-aukot ja käytävien pilarit eivät ole alkuperäisen tilajäsennyksen mukaiset.

Sisäasu ja Keskushalli

Keskushallista on suora kulkuyhteys B-siiven hissihalleille, P- rakennukseen, D-siipeen ja K-rakennukseen. Pääsisäänkäynti keskushalliin on säilynyt alkuperäisellä paikalla. Sisäänkäynnissä on kaksi aukkoa, joissa on liukuovet, ja tuulikaappi. Sisäänkäynnin yllä on tasakattoinen katos, jossa on valaistus. Sisäänkäynnin vastapäätä on neuvontapiste. Neuvonta on osin keskushallin puolella ja sitä erottaa hallitilasta lasisermi. Vaatesäilytys sijaitsee keskuspihan puolella lähellä sisäänkäyntiä. Säilytys naulakkoineen on erotettu hallista tilaa jakavalla tasolla. Vaatesäilytyksen kalusteiden koko, muoto ja kirkas sininen korosteväri ovat keskushallin alkuperäiselle arkkitehtuurille vieraat. Halli on korkea tila, jota valaisevat molemin puolin kattoikkunat. Kaakkoissivulla ikkunat ovat nauhamaiset ja kirkkaat, koillispuolella kapea ikkuna-auko on yhtenäinen ja hiotusta lasitiilestä. Koillispuolella hallin yläosassa on koko sivun mittainen parvekesyvennys. Hallin lounaissivulla on vapaasti seisovia pylväitä, joissa on messinkiset suojusrenkaat. Hallin yleisväritys on valkoinen, jota rytmittää himmeä lasitiili ja poliklinikkaosaston seinän grafiitin värinen pieni mosaiikkilaatoitus. Lattiassa on vaaleaa sementtimosaiikkilaattaa, joka on hiottu, vahattu ja kiillotettu. Hallin valaisimet on upotettu kattolevytykseen koteloimalla. Hissihallille vievällä käytävällä (wc-tilat) on mosaiikkilaatoilla päällystetty seinä porrastettu värin vaihdellessa vaalean harmaasta grafiitin harmaaseen. Hallin yhtenäistä valkeaa ja avaraa tilavaikutelmaa häiritsevät erilaiset tuolirivit seinän vierustalla, lehtitelineet, pöydät, sermit, juoma-automaatit ja vaatesäilytyksen kalusteiden arkkitehtuurista poikkeava väri.

Hissihalli

Hissihallissa on kuusi henkilöhissiä ja seitsemän parihissiä. Henkilöhissit ovat kolmen korin ryhmissä siiven kaakkoissivulla. Hissiryhmien keskellä on B-siiven porrashuone 1-13 kerrokseen. Hissihallin korit on uusittu. Hallin lattialaatta on vaaleaa betonimosaiikkilaattaa. Porrashuoneen syöksyt ovat grafiitin harmaata betonimosaiikkilaattaa. Porrastasanteilla lattiatasossa on kapea maisemaikkuna (avautuu parvekkeiden kautta), josta avautuu kaukonäkymät kaakkoon sairaala-alueelle ja lähikaupunginosiin. Porrastasanteiden välissä ja parvekeaukon kohdalla on einässä lasitiiltä.

Historia

1. Tilajäsennys ja ulkoasu 1960-luvulla

A-siivessä sijaitsi 1960-luvulta 1980-luvulle ensimmäisessä kerroksessa keskuspoliklinikka ja luoteispäädystä 0 kerroksessa ensiapu sekä synnyttäjien vastaanotto. A-siivestä oli yhteys B-, C- ja D-siipiin sekä B-siiven kautta H-siipeen. A-siiven luoteispäädyn sisäänkäynti oli arkkitehtonisesti korostettu rakennuspäädyn ja aukotuksen muotoilulla. Siiven pääsisäänkäyntiä korosti keskuspihan suihkuallas ja viisiovinen sisäänkäynti, joka oli valaistu katokseen rakennetulla ylävalolla. A-siiven keskushallin luonne oli sairaalan sisäisen

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

liikenteen keskitetty ohjaaminen läpi siiven lounais-koillinen suunnassa. A-siivessä oli 7 kerrosta. Ensiapu oli 0 kerroksessa, keskuspoliklinikka 1 kerroksessa, röntgen osasto 2 kerroksessa ja kahdessa ylimmässä kerroksessa oli leikkausosastot. Leikkaussaleissa oli kattoikkunat.

Keskushallin arkkitehtuuri ja tilavaikutelma korostivat sen luonnetta ja hierarkiaa. Valkea yleisväri, korkea tila, vapaasti seisovat pylväät, ylävalo ja avara halliosa toivat luonteen esiin. Valaisimet oli upotettu kattolevytykseen. Poliklinikkaosan tumma grafiitin värinen seinä ja hallista sisäänvedetty potilasvastaanotto osoittivat poliklinikan aseman. Keskushallista lähti koilliseen viisi sisäänkäyntiä käytävineen: naistentautien, korvatautien, silmätautien, kirurgian ja sisätautien poliklinikoille. Poliklinikoiden odotustiloja korosti arkkitehtonisesti tilamuoto, pyöreiden levytykseen upotettujen sisävalaisimien rytmi, kalusteiden jäsenitys ja käytävän pilarit. Käytävät oli tarkoitettu potilaiden ja henkilökunnan liikenteelle. Käytävät johtivat ensin odotus- ja sen jälkeen toimenpidetilojen läpi siiven koillisivun yhdyskäytävälle. Koillissivulla oli heräämö ja mm. lääkärin sekä hoitajien toimistohuoneita. Yhdyskäytävä siiven päädyistä päätyyn oli varattu hoitohenkilökunnan sisäiselle liikenteelle toimenpide-, leikkaus- ja heräämöhöuoneista hisseille. Yksi käytävä oli varattu vain huolto- ja siirtymäliikenteeseen keskushallin ja koillisen yhdyskäytävän välillä.

Liikenteen ohjaus oli selkeä hallista lähteviä pitkiä käytävälinoja ja hissien sekä poliklinikoiden välistä yhdyskäytävää myöten. Sairaalaan saavuttiin A-siiven pääsisäänkäynnistä keskushalliin, ilmoitauduttiin sisäänkäynnin vastapäätä neuvonnassa jonka jälkeen siirryttiin keskushallista poliklinikoiden käytäville ja odotustiloihin. Odotustiloista siirryttiin toimenpidetiloihin ja tarvittaessa leikkausosastolle (4-5 krs) ja lopulta koillissivulla olevaan heräämöhön. Heräämöstä potilaat siirrettiin yhdyskäytävää pitkin hissihalliin. Toiminnallinen pohjaratkaisu oli erittäin käytännöllinen ja visuaalisesti selkeä liikenteen ohjauksen kannalta.

A-siiven kaakkoissivulle ja B-siiven alaosaan 1 kerrokseen oli keskitetty sairaalan kahvila, kukkakioski ja kauppa. Nämä tilat avautuivat käytävän lasiseinien ja B-siiven ulkoikkunoiden läpi näkymin ulos. Käytävän asemaa ja luonnetta korosti massiiviset soikeat pilarit, joissa oli messinkiset suojusrenkaat. Pilarien rytmi jatkoi käytävämäistä tilavaikutelmaa ja korosti liikenteen suuntaa. Kahvilasta oli kulkuyhteys B-siiven porrashuoneen kautta ulos puistoon. Käytävällä oli kattolevytykseen upotettu neliön muotoiset valaisimet.

2. Muutokset

Sairaanhoidon uudistukset mm. päivystyspoliklinikkatoiminta ovat vaikuttaneet suuresti A-siiven muutoksiin 1960-luvulta 2000-luvulle.

Keskuspoliklinikan tilajäsenitys 1 kerroksessa on uusittu 1980-90-luvun peruskorjauksissa. Keskushallista lähteviä käytäviä on suljettu ja aukot on muurattu lasitiilestä. Uuden lasitiilen pinnan laatu ja tekstuuri poikkeavat sairaalassa perinteisesti käytetystä tiilestä. Odotustiloja on muutettu rakentamalla uusia väliseiniä ja tiloihin on sijoitettu uusia toimenpide- ja odotushuoneita sekä pieniä käytäviä wc-tiloihin. Koillinen yhdyskäytävä ja koillissivun tilajäsenitys huoneineen on vielä hahmotettavissa. Sisätautien ja yksi kirurgian poliklinikan sisäänkäynti keskushallista ovat säilyneet. Leikkausosastot on uusittu ja salit osin siirretty K-rakennukseen. Röntgen -osasto 2 kerroksessa on uusittu. Ensiapu siirrettiin A-siiven 0 kerroksesta 1980-luvun lopulla, jolloin laajennusosan K- rakennus liitettiin siiven

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

luoteispäätyyn. Synnyttäjien vastaanotto siirrettiin myös samaan aikaan pois A-siiven päädyistä. Nyt synnyttäjien vastaanotto on B-siivessä. A-siipeä korotettiin ja siitä avattiin yhteydet uuteen K-rakennukseen 1980-luvun lopulla. Ylimpien kerrosten leikkaussalien kattoikkunat purettiin laajennuksen rakennusvaiheessa.

Keskushallin pääsisäänkäynnin ulko-ovet on uusittu liukuoviksi. Keskushallin vaatesäilytys on uusittu 1990-luvulla ja sen kalusteet poikkeavat perinteisestä sairaala-arkkitehtuurista. Suljetut poliklinikkasisäänkäynnit on uudesta lasitiilestä, jonka pinnan laatu ja kuviointi poikkeavat perinteisestä mallista.

Keskushallista B-siiven hissihalliin johtavan käytävän tilajäsennys uusittiin 1980-luvun alussa, kun kahvila, kukkakioski ja posti purettiin (B-siiven 1 krs). Tilat muutettiin väliseinien toimistohuoneiksi. Pilarien rytmi käytävällä ei enää korostu alkuperäisen arkkitehtuurin tavoin, koska käytävätila on visuaalisesti kaventunut. Näkymät käytävän lasiseinien kautta puistoalueelle on estetty väliseinillä. Käytävälle on sijoitettu kookkaita juoma-automaatteja. A-siiven kaakkoisovulta avattiin 1980-luvun alussa yhdyskäytävä P- palvelutaloon, jossa sijaitsee mm. uusi kahvila, kioski ja henkilökunnan tiloja.

A- ja B-siiven yhteisen hissihallin korit ja niiden pintamateriaalit on uusittu 1 kerroksessa 2000-luvun vaihteessa. Koreissa on käytetty alkuperäistä tammiviilua jäljittelevää muovimateriaalia, eri sävyinä. Korien väri poikkeaa alkuperäisestä yhtenäisestä tammipuun sävystä.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	sosiaalihistoria
Ympäristöarvo	
Arvojen perustelu	<p>A- siipi edustaa hyvin kantasairaalan siipirakennusten arkkitehtuurin muotokieltä Sen runkomuoto, ulkoasu, ulkoasun materiaalit ja julkisivujen aukotus ovat säilyneet hyvin. A-siipi on luonteeltaan sairaalan keskitetyn sisäisen- ja ulkoisen liikenteen ohjaaja. Toiminnallisten yhteyksien vuoksi se on kokonaisuuden päärakennus.</p> <p>A-siiven toiminnallis-historialliset yhteydet muutoksineen ovat hyvin luettavissa. Siipi kertoo sairaanhoidon, toimialojen ja henkilökunnan työympäristön kehittymisestä ja poliklinikkatoimintojen muutoksesta 1960-luvulta 2000-luvulle.</p>

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Arkkitehtuurin hyvin säilyneet piirteet

Keskushallin luonne ja toiminnallinen yhteys siipiin, pääsisäänkäynti (sijainti ja katos), hallin pylväät, lattialaatoitus, seinälaatoitus, kattovalaisimet, kattoikkunat, hissihallin keskitetty

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

asema ja hissiaukkojen jäsenitys, porrashuoneen luonne ja toiminnallinen yhteys hissihalliin sekä vuodeosastoille B-siivessä.

Käytäväyhteys A- ja D-siiven välillä on säilynyt alkuperäisellä paikalla.

A-siiven poliklinikkatilojen muutoksissa ei ole huomioitu kaikin osin alkuperäisiä suunnitelmia, detaljien perinteisiä materiaaleja, tekstuureja ja värejä. Uudet ja värikkäät kalusteet, sermit, väliseinät hallissa ja käytävillä heikentävät alkuperäistä tilavaikutelmaa.

2. Suosituksia

Hyvin säilynyttä keskushallin muotoa ja alkuperäistä avaraa tilavaikutelmaa tulee korostaa jättämällä hallin keskiosa mahdollisimman avoimeksi. Vapaasti seisovien pilareiden jäsenitys ja näkyvyys tulee säilyttää siten, että niiden väliin tai eteen ei kasata tuoli ym. kalusteita tai juomaautomaatteja.

A-siiven entisten poliklinikoiden yhteinen ja liikennettä ohjaava pitkä koillisivun käytävä tulee säilyttää asemansa mukaan sisäisen liikenteen ohjaajana ja kokoajana (henkilökunnalle).

Hallin seinien mosaiikkilaatat ja niiden väri tulee säilyttää rakennustavan ja -tyylin mukaisina. Aukoissa säilynyt alkuperäinen lasitiili voi olla mallina tiiliä uusittaessa.

Keskushallinn lattian mosaiikkilaatat tulee säilyttää alkuperäisen värin, pinnankäsittelyn ja laadun mukaisina.

Ulkoseinän sementtimosaiikkielementtien mitta, väri ja pinnan laatu tulee säilyttää niitä uusittaessa.

A-siiven ikkunoiden jakamaton pinta, nauhaikkunat ja kattoikkuna-aukkojen muoto sekä rakenne tulee säilyttää alkuperäisen mallin mukaisina.

Ikkunoiden puitemateriaali, -rakenne ja väri tulisi olla alkuperäisen rakennustavan ja -mallin mukaisia.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	2	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	B-SIIPi	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus			Betoni - valettu
Signeeraus/vuosil		Runko			Betoni
Rakentamisaika	1957-62	Vuoraus			Betoni
Rak.vuosi	1962	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosikymmen		Katon muoto			Muu
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet	1980-2005	Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	14				

Kuvaus

B-siivessä on inventoitu: A- ja B-siiven yhteinen hissihalli, keskus- ja hissihallin välinen käytävä, B-siiven porrashuone, toimistokäytävä B- ja H-siiven välillä sekä tarkasteltu tyyppivuodeosastona sisätautien osasto 11 A. B-siivestä ovat suorat käytävyyhteydet A-, C- ja H-siipeen. Muutettuja 1 kerroksen tiloja on tarkasteltu pääosin pohjapiirustusten avulla. B-siivessä on edelleen vuodeosastoja.

B-siipi on kapearunkoinen ja korkea rakennusmassa. Siivessä on 14 kerrosta (0-13) ja se on rakennuskokonaisuuden korkein siipirakennus sekä TAYSin maamerkki kaukonäkymissä. B-siipi ja sen muotoilu muodostaa sairaalarakennusten kokonaisuudessa ja mittakaavassa volyymin, joka erottuu muita voimakkaampana. Sitä kutsutaan päärakennukseksi tai kantaosaksi, johon muut siivet liittyvät. A- siipi pääsisäänkäynteineen ja ns. liikenteen ohjaajana on kuitenkin sairaalan toiminnallinen päärakennus. B-siipi on visuaalisesti ja hierarkkisesti sairaalan päärakennus sekä tunnusmerkki.

Ulkoasu

B-siiven ulkoasun jäsenystä hallitsee ikkuna ja parvekeaukkojen rytmi. Yleisväri on valkoinen ja sitä korostaa parvekkeiden tummat aukot. Seinäpintaa jäsentää aukkojen lisäksi ulkoseinäelementit joilla on korostettu siiven muotoa, rakennusosia ja volyyimia. Näin esim. B-siiven hissihallin kohdalla luoteissivulla on elementeistä koottu rakennusosa otettu ulos, mikä korostaa volyyimia. Siiven molemmissa päädyissä parvekeosa on erotettu ulkonevaksi rakennusosaksi. Elementtipinta ja parvekeaukot rytmittävät rakennusmuotoa kulmissa. Siiven kaakkoissivulla potilashuoneiden yläosissa kapeat nauhaikkunat vaakatasossa korostavat horisontaalirytmää. Keskiosassa vertikaalilinjaan pareittain sijoitetut parvekkeet luovat voimakkuutta ja liikettä ylöspäin. Siiven päädyissä on lisäksi koko rungon läpi vertikaalisuuntainen ikkunavyöhyke.

Pohjaratkaisu ja tyyppiosasto

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

B-siiven tilajäsennys perustuu edelleen keskikäytävyyppiseen ratkaisuun. Siiven keskiosassa on hissihalli ja porrashuone ohjaamassa pystysuuntaista sisäistä liikennettä. B- ja H-siiven välissä on toimistokäytävä, jossa on mm. lääkärin ja ylihoitajien toimistohuoneita.

Vuodeosastot eri kerroksissa sijoittuvat hissihallin molemmin puolin, siiven koillis- ja lounaispäähän. Vuodeosastojen pohja on jäsennetty keskikäytävän suhteen siten, että kaakkoissivulla on pääosin potilashuoneita ja luoteissivulla kanslia, pesu- ja wc-tilat sekä pyykin huoltoon liittyvät tilat. Keskikäytävä ohjaa osaston sisäistä liikennettä. Kanslia on käytävän puolivälissä. Käytävän päässä on suuri maisemaikkuna. Pääty on erotettu paljeovella rauhalliseksi oleskelutilaksi. Lähinnä hissihallia käytävän alkupäässä on päivähuone, josta on yhteys ulkoiluparvekkeelle. Parvekeseinä porrashuoneen kohdalla on lasitiilestä ja seinän yläosassa on kapea ikkunaukko porrashuoneeseen. Parvekkeen lattia on klinkkerilaattaa ja kaide lankalasisästä. Potilashuoneissa on kolme vuodepaikkaa, jotka on erotettu verhoilla. Oven läheisyydessä ovat pesualtaat ja vaatekaapit. Käytävien ja potilashuoneiden seinät on maalattu taitetulla valkoisella, lattiat ovat vinyylimuovilaattaa ja käytävän katot on levytetty akustiikkalevyillä. Osastolla on vuodepaikkoja vähennetty, joten osa alkuperäisessä käytössä olleista tiloista on muutettu toiseen käyttöön. Pesu- vaate- ja pyykinhuollon tiloissa on ahdasta. Käytävälle on sijoitettu aika ajoin huoltoon liittyviä välineitä ja vaunuja.

Historia

1. Tyypillinen vuodeosasto ja potilashuone 1960-luvulla

Potilasvuodeosastojen jäsennyksessä oli tärkeää ikkunoiden suuntaus kaakkoon, ikkunoiden ja parvekkeiden jäsennys sekä hyvä osaston sisäisen liikenteen ohjaus. Potilashuoneet sijoitettiin osaston käytävän kaakkoissivulle ja kanslia, sairaanhoitoon sekä potilashuoltoon liittyvät tilat luoteissivulle. Näin rauhattomampi sisäinen liikenne rajoittui luoteissivulle ja potilashuoneiden puoli oli rauhallisempi. Potilasosaston päädyssä oli porrashuone ja tuuletusparveke. Keskikäytävän kansliassa oli ikkuna, joka ulottui erkkerin tapaan käytävän puolelle. Näin sairaanhoitajat pystyivät valvomaan käytäväliikennettä. Potilashuoneiden puolella käytävällä oli seinälle taittavat penkit. Lähinnä hissihallia olivat osastojen ns. päivähuoneet, joista oli yhteys ulkoiluparvekkeille. Koska sairaalassaoloaika (leikkauksen jälkeinen hoito) oli 1960-luvulla nykyistä pitempi, päivähuone ja parveke olivat tärkeitä virkistymispaikkoja. Osaston sisäinen potilasliikenne suuntautui keskikäytävää päivähuoneeseen tai edelleen hissihalliin ja portaikkoon. Kulkuun hisseille oli tarvetta, sillä B-siiven 1 kerroksessa oli kahvio ja mm. posti potilaiden sekä vieraiden käyttöön sekä posti.

Potilashuoneissa oli kolme tai kuusi vuodepaikkaa. Huoneissa oli isot ikkunat, jotka ulottuivat alas ja avasivat kaukonäkymiä jopa vuoteesta käsin. Ylimmät, kapeat nauhaikkunat taas antoivat tarvittavaa lisä- ja ylävaloa huoneeseen. Huoneissa oli seinustalla pesuallas ja kolme kaappia vaatesäilytykseen vierekkäin. Seinät ja katot oli rapattu sileäksi sekä maalattu valkoiseksi öljymaalilla. Lattioissa oli linoleum- tai vinyylimuovimatto.

2. Hissihalli, käytävä ja osastoryhmien yhteistilat (1 krs)

B-siiven hissihallissa oli keskitetyt hissit A- ja B-siiven eri kerroksiin. Ks. tarkemmin A-siiven inv.lomake.

Toimistokäytävässä B- ja H-siiven välissä oli osastoryhmien yhteistilat. Käytävän molemmin

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

puolin oli ylläkäreiden ja -hoitajien työhuoneita sekä toimistohuoneita. Käytävä oli rauhallinen ja varattu sisäiselle liikenteelle. Sen läpi kuljettiin vain henkilökunnan ruokalaan. Osastoryhmien yhteistilojen alapuolella 0 kerroksessa oli henkilökunnan vaatesäilytys kaapistoineen. Kaakonpuoleinen ulkoaseinä 0 kerroksessa oli lasitiiltä. Vaatesäilytyksestä oli yhteys pihalle puistoon, hissihalliin ja porrashuoneeseen tai H-siiven porrashuoneeseen, jossa oli kierreportaat henkilökunnan ruokalaan.

B-siiven lounaispäässä, siipien B ja C yhtymäkohdassa, oli maksutoimisto ja kaakkoisivulla toimistohuoneita. Vapaasti seisovien pilarien rytmi jatkui yhtenäisenä B-siiven ensimmäisessä kerroksen käytävällä kahvilan ja toimistohuoneiden edustalla.

3. Muutokset

Sairaanhoidon kehittyminen ja mm. lyhentyneet sairaalassaoloajat sekä päivystyspoliklinikoiden vaikutus vuodepaikkojen tarpeeseen ovat vaikuttaneet vuodeosastoilla tehtyihin muutoksiin.

1980-luvun saneerausohjelma perustui Arkkitehtitoimisto Martikainen Oy suunnitelmiin. Muutoksiin kuului pääasiassa ilmastonin järjestäminen ja henkilökunnan tilojen lisääminen. Osa potilaishuoneista on vuodepaikkojen vähettyä otettu toimenpide- tai tutkimuskäyttöön. Osa luoteissivun tutkimushuoneista on otettu mm. henkilökunnan käyttöön. Luoteissivun potilashuoneissa on uusittu ikkunat, kiinteät kalusteet, valaisimet, seinien ja kattojen maalaus ja vuoteet on erotettu verhoilla (kiskot katossa). Päivähuoneessa on uusittu sisustus. Oleskeluparvekkeet ovat säilyneet alkuperäisinä. Tuuletusparvekkeet siiven päädyssä on levytetty umpeen pellillä ja otettu teknisiksi tiloiksi (ilmanvaihto).

Käytäväyhteys A-siivestä B-siiven hissihalliin (1 krs) ohjasi liikenteen hisseille. Käytävän kaakkoisivun tilajäsennys uusittiin 1980-luvulla ks. tarkemmin A-siiven inv.lomake.

Hissihallin muutokset ks. tarkemmin A-siiven inv.lomake.

B-siiven 0-kerroksessa on ollut henkilökunnan vaatesäilytystilat on poistettu käytöstä.

B-siiven 13 kerroksessa oli saunaosasto, joka purettiin 1970-luvun vaihteessa. Tiloissa toimi 1980-luvulla potilaskirjasto.

B-siiven lounaisosan toimistohuoneita on käytävällä jatkettu pilarilinjaan asti. Yhtenäinen vapaasti seisovien pilarien linja siiven ensimmäisessä kerroksessa on rikottu. Toimistoissa on sairaalan sosiaalityöntekijöiden tilat.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen	arkkitehtoninen
Historiallinen	sosiaalihistoria
Ympäristöarvo	maisemallisesti keskeinen sijainti
Arvojen perustelu	B-siipi siipi edustaa hyvin kantasairaalan siipirakennusten arkkitehtuurin muotokieltä ja rakennustapaa. Sen runkomuoto,

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

tilajäsennys, ulkoasu, ulkoasun materiaalit ja julkisivujen aukotus on ovat säilyneet hyvin. B-siipi on luonteeltaan sairaalan potilasvuodeosastojen keskitetty rakennus. Siivessä liikenne ohjautuu pystysuunnassa vuodeosastoille keskitetyn hissihallin kautta. Korkean runkomuodon vuoksi se on sairaalan symboli, maamerkki ja toinen päärakennus.

B-siiven toiminnallis-historialliset yhteydet ovat hyvin luettavissa tyyppiosastolla. Siipi kertoo hyvin sairaan hoidosta vuodeosastoilla ja henkilökunnan työympäristön kehittymisestä: vuodepaikkojen vähentymisestä, uusista tilatarpeista ja vuodeosastohoidon muutoksista 1960-luvulta 2000-luvulle.

Kunto Hyvä

Lisätietoja

Luokitus

1. Arkkitehtuurin hyvin säilyneet piirteet:

Tulevia muutospaineita on muuttaa erityisesti kolmen hengen huoneita yhden hengen huoneiksi.

Hissihallin keskeinen asema kaikissa kerroksissa on säilynyt hyvin alkuperäisenä. Samoin käytävyyhteydet muista siivistä halliin. Hissihallien ja -korien pintamateriaalien muutoksia on tehty eri asteisesti kaikissa B-siiven kerroksissa. Keskushallin ja B-siiven porrashuoneen toiminnallinen yhteys on säilynyt hyvin.

Käytävyyhteys A-siivestä B-siiven hissihalliin (1 krs) on säilynyt asemansa mukaisesti ja ohjaa edelleen liikenteen hisseille.

Osastoryhmien yhteistilojen tilajäsennys B- ja H-siiven välissä on säilynyt alkuperäisen pohjaratkaisun mukaisena. Keskikäytävän molemmin puolin on toimistohuoneita, joiden ovet, pintamateriaalit ja lattia- sekä seinälaatoitukset ovat alkuperäiset. Toimistokäytävä todennäköisesti remontoidaan lähiaikoina.

Porrashuoneen asema, aukotus, syöksyt ja rakennusmateriaalit ovat säilyneet alkuperäisinä. Kerrosten väliin on uusittu paloturvallisuuden vuoksi väliovia.

2. Suositukset

B-siiven arkkitehtoninen hahmo on säilytettävä alkuperäisen muodon ja muotokielen mukaisena. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota ulkoseinäelementtien ja päädyn parvekeosan asuun. Valkoisen seinäpinnan tulee jatkua päädyistä siten, että elementit kääntyvät pääjulkisivulle. Näin säilyy parvekeaukkojen

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

ja elementtien rytmi: valkoinen pinta ja tumma aukko.
Aukko tulee kattaa tummaksi.

Vuodeosastojen tilajäsennys keskikäytävän suhteen tulee säilyttää siten, että käytävä jakaa ja ohjaa keskitetysti osaston toimintoja.

Hissihallin muoto ja aukotus kaikissa kerroksissa tulee säilyttää alkuperäisen pohjaratkaisun mukaisena.

Toimistokäytävän (osastoryhmien yhteistilat) linja ja huoneiden jäsenys sen molemmin puolin tulee säilyttää mahdollisimman alkuperäisenä. Samoin käytävän värit, aukotus ja pintojen materiaalit.

Siiven ulkoiluparvekkeiden aukotus tulee säilyttää avonaisena. Parvekkeiden lasitiili, kaiteiden lankalasi, ikkunoiden tammikimmet puitteissa, kuparipelti ja klinkkerilaattojen koko sekä pinnan laatu tulee säilyttää alkuperäisen mallin mukaisina.

Ulkoseinän sementtimosaiikkielementit, hissihallin lattian sementtimosaiikkilaatat ja porrashuoneiden rappu- ja kaidemateriaalit tulee säilyttää 1960-luvun rakennustavan mukaisina.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	3	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	C-SIIPi	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus			Betoni - valettu
Signeeraus/vuosil		Runko			Betoni
Rakentamisaika	1957-62	Vuoraus			Betoni
Rak.vuosi	1962	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosikymmen		Katon muoto			Muu
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet	1980-90-luku	Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	4				

Kuvaus

C-siivessä on inventoitu: 1 kerroksen tilajäsennys, yhteys A-siivestä lastenpoliklinikalle, sisäänkäynnit ja yhteys siivestä leikkipuistoon. C-siiven vuodeosatoja on tarkasteltu lähinnä pohjapiirustusten avulla. C-siivestä on suora käytäväyhteys A- ja B-siipeen. C-siivessä toimii edelleen lastentautien poliklinikka ja mm. äidinmaitokeskus.

C-siipi on kapearunkoinen ja pitkä. Siivessä on 4 kerrosta (0-3). Sen pitkä julkisivu muodostaa kantasairaalan TAYSin pääjulkisivun lounaaseen kaupungista katsottaessa. C-siivellä on muista rakennuksista poikkeavasti kiinteä toiminnallinen yhteys pääsisäänkäynnin edustalla olevaan laajaan puistoon ja leikkikenttään. C-siipi on toiminnoiltaan, muotoilultaan ja luonteeltaan itsenäinen.

Ulkoasu

C-siiven ulkoasun jäsenystä pääjulkisivulla hallitsee parvekeaukkojen nauhamainen rytmi. Yleisväri julkisivussa on valkoinen ja sitä korostaa parvekkeiden tummat aukot. Kaakkoispäässä siipeä parvekkeet on rakennettu umpeen ja kaakkoispää on liitetty uudisrakennukseen Q. Lähinnä lastenpoliklinikan kaakkoispäätyä on sairaalakoulu. Ulkoseinäelementit ja ikkunat rytmittävät koillissivun seinäpintaa. Koillissivulla rungon keskiosassa keskitetyn hissihallin asema on korostettu yhtenäisenä valkoisena elementtipintana. Yhtenäinen pinta ulos vedettynä keventää julkisivun muotoa ja massaa. Pääjulkisivulla ulkona on laatoitettu käytävä pääsisäänkäynnille. Pääsisäänkäynnin edustalla on korkea betonikaide, joka rajaa siiven sisäänkäynnin puistoalueesta.

Pohja

Tilajäsennys eri kerroksissa perustuu edelleen keskikäytävä tyyppiseen ratkaisuun. C-siiven koillissivulla on kanslia, tutkimus, pesuhuone ja mm. pyykinhuolto. Hissihallin molemmin puolin sijaitsee kahdessa kerroksessa potilasvuodeosastojen huoneita, jotka avautuvat

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

parvekkeiden kautta lounaaseen. Potilashuoneiden suuntauksessa on huomioitu valon suunta. Parvekkeet ovat syvät, joten ne tarjoavat myös varjoa huoneisiin, näin huoneet eivät kuumene liikaa. Keskitetty käytävälinja on ohjannut sisäistä liikennettä läpi siiven ja sen eri kerroksiin. Päädyissä on porrashuoneet. Pääsisäänkäynti vuodeosastoille ja osastoilta puistoon on lsiiven ounaissivulta. Sisäänkäynnin yhteydessä on iso eteishalli. Siitä avautuu yhteys kierreportaiden kautta ylempiin kerroksiin tai 1 kerroksessa C-siiven keskellä olevaan hissihalliin. Hissihallissa on kolme hissiä. Lastentautien poliklinikalle on sisäänkäynti myös siiven luoteissivulla C- ja B-siiven yhtymäkohdassa. Sisäänkäynnille ohjataan keskuspihan kautta. Tästä sisäänkäynnistä saavutaan poliklinikan vastaanottoon ja odotustiloihin. C-siiven koillissivulla on yksi sisäänkäynti, jotka ohjaa liikenteen erityisesti 0 kerrokseen. C-siivessä näkyy edelleen hyvin keskikäytävätyyppinen tilajäsennys ja keskitetty liikenteen ohjaus hissihallin kautta.

Historia

1. Tilajäsennys ja ulkoasu 1960-luvulla

C-siiven tilajäsennyksessä ja muotoilussa oli tärkeää potilashuoneiden ikkunoiden suuntaus lounaaseen, ikkunoiden ja parvekkeiden jäsennys sekä hyvä sisäisen liikenteen ja toimintojen ohjaus. Parvekkeet olivat syvät ja ne tarjosivat hyvän ulkoilumahdollisuuden sekä tarvittaessa varjoa potilashuoneisiin. Parvekkeiden kaide oli ulkoseinäelementistä ja ylinnä oli korotettu lasireuna. Parvekkeita ei ollut katettu. Parvekeosa ulkoni runko-osasta ja oli laskettu kattolinjaa alemmaksi, mikä toi parvekkeet hyvin esiin. Parvekejulkisivu oli yhtenäinen seinäpinta, jota rytmitti vaakalinjassa nauhamaisesti sijoitetut parvekkeaukot sekä valkeat ulkoseinäelementit. Alimmassa kerroksessa parvekkeet ulkonivat runko-osasta siten, että ne jäivät kattamattomiksi.

C-siiven toisessa kerroksessa oli keskitetyn hissihallin ja porrashuoneen molemmin puolin vuodeosastot. Kaakkoispäädyssä oli leikkihuone. Ensimmäisessä kerroksessa kaakkoispäädyssä oli potilashuoneita, luoteispäädyssä laboratorio, päivystys, toimisto, tutkimus- ja hoituhuoneet. Alimmassa 0 kerroksessa oli äidinmaitokeskus, maitokeittiö ja mm. keskusvarasto. Lasten poliklinikan vastaanotto oli keskuspihan puolella luoteissivulla ja odotushuone kaakkoissivulla.

2. Muutokset

Merkittävin muutos C-siiven ulkoasuun on tehty sen parvekejulkisivulla. Kaakkoispäädyn parvekkeet on rakennettu yhtenäiseksi seinämäksi, joka ulkonee alkuperäisestä yhtenäisestä julkisivulinjasta. Parvekkeet on katettu ikkunoiden tapaan. Seinä on rakennettu yhtenäiseen linjaan alimman parvekerivin mukaan, joten muissa kerroksissa parvekkeita on laajennettu. Luoteispään parvekkeaukot ovat alkuperäiset jäsennykseltään, mutta ne on lasitettu. Uusi parvekeosa poikkeaa alkuperäisistä julkisivun yhtenäisistä materiaaleista, mittasuhteista ja tyylistä.

C-siiven vastaanotto ja odotustilat on uusittu. Entisen vastaanoton paikalla on odotustila. Tiloissa on uusittu seinäpintojen maalaus, tehty väliseiniä jne.

C-siiven sisäänkäynnit ovat alkuperäiset, mutta lounaisen pääjulkisivun aulan ja porrashuoneen seinien koristeseinämaalaukset on tehty vuonna 2002.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Rakennushistoriallinen

arkkitehtoninen

Historiallinen

sosiaalihistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

C-siipi siipi edustaa hyvin kantasairaalan siipirakennusten arkkitehtuurin rakennustapaa ja muotokieltä. Sen runkomuoto, tilajäsennys, hissihalli ja porrashuone ovat säilyneet hyvin. Kaakkosipäädyn parvekkeita on onmerkittävästi muutettu. C-siipi on luonteeltaan sairaalan pääjulkisivu lounaaseen, kaupungin suuntaan. Sen sisäinen liikenne ohjautuu edelleen keskikäytävää pitkin hissi- ja porrashuoneisiin. Pääsisäänkäynti lounaissivulla ja sen yhteys puistoon on säilynyt hyvin. Siiven sisäisten yhteyksien ja toimintojen vuoksi siipi on sairaalan itsenäisin osa:

lastensairaalakokonaisuus.

C-siiven toiminnalliset yhteydet ja historia ovat hyvin luettavissa vuodeosastoilla. Siipi kertoo hyvin lasten sairaanhoidosta vuodeosastoilla ja henkilökunnan työympäristön kehittymisestä: vuodepaikkojen vähentymisestä, uusista tilatarpeista ja vuodeosastohoidon muutoksista 1960-luvulta 2000-luvulle.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Arkkitehtuurin hyvin säilyneet piirteet:

C-siiven luoteisosan parvekejäsennys ja aukotus sekä ulkoasun materiaalit, Lounaissivun sisäänkäynti, eteishalli, siiven keskitetty porrashuone ja hissihalli materiaaleineen, osastojen keskeiskäytävä tilajäsennys, C-siiven sisäänkäynnin yhteydessä kulkuväylien laatoitus ja piha-alueen käytävien kautta yhteys leikkipuistoon.

2. Toimenpidesuositukset

Vuodeosaston tilajäsennys keskikäytävän suhteen tulee säilyttää alkuperäisen pohjaratkaisun mukaisena. Käytävän tulee jakaa osaston toimintoja ja ohjata sisäistä liikennettä.

Parvekeaukotus, -muoto ja -materiaalit rakennuksen luoteispäässä tulee säilyttää vähintään nykyisen mallin ja rakennustavan mukaisina. Parvekkeita ei tule kattaa umpeen.

Hissihallin asema on säilytettävä siten, että sen aukotus säilyy alkuperäisenä. Hissien korien materiaalit tulee säilyttää alkuperäisinä tai niitä vastaavin materiaalein uusittuna.

Eteisen ja porrashuoneen pintojen materiaalit, portaan kaiteet ja raput tulee säilyttää alkuperäisten materiaalien mukaisina.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Ulkoasussa tulee säilyttää mahdollisimman paljon alkuperäisiä sementtimosaiikkielementtejä ja niitä uusittaessa tulee huomioida elementtien alkuperäinen mitta, väri ja pinnan laatu.

Siiven edustalla oleva uritettu betonielementtikaide tulee säilyttää puiston ja siiven reuna-aitana. Kaiteen pinnan tekstuuri ja väri ovat tyypilliset sairaalan kivijalan ja kaiteiden elementeissä.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	4	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	D-SIIPi	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus			Betoni - valettu
Signeeraus/vuosil		Runko			Betoni
Rakentamisaika	1957-62	Vuoraus			Betoni
Rak.vuosi	1962	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosikymmen		Katon muoto			Muu
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet	1980-90-luku	Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2				

Kuvaus

D-siivessä on inventoitu käytäväyhteys A- ja D-siiven välillä sekä porrashuone niiden välissä. Tilajäsennystä on tarkasteltu pääosin pohjapiirustusten avulla. D-siivestä on suora käytäväyhteys A- siipeen. D-siivessä toimii ensimmäisessä kerroksessa potilastoimisto ja sairaskertomuskeskus, toinen kerros on poliklinikka käytössä.

D-siipi on kapearunkoinen, matala ja lyhyt. Siivessä on 3 kerrosta (0-2). Siipi rajaa sairaalan pääsisäänkäynnin keskuspihaa ja ajoväylää. Pääjulkisivu on nykyisten toimintojen mukaan kaakkoon keskuspihalle ja suihkualtaan suuntaan. D-siiven luoteissivu ja ensiavun K-rakennus muodostavat uuden keskuspihan. D-siipi on muotoilultaan ja luonteeltaan pelkistetympi kuin muut siivet.

Ulkoasu

D-siiven ensimmäinen kerros on ulosvedetty julkisivusta ja sen päädyssä on erotettu ulkoneva rakennusosa, ns. neuvotteluhuone. Kerrosten mukainen porrastus keventää matalaa rakennusmassaa. Kaakkoissivun ensimmäisessä kerroksessa on nauhamaisesti sijoitetut ikkunat. Luoteis- ja kaakkoissivulla toisessa kerroksessa on ikkunat jäsenetty rytmisesti väljemmin ja niiden välissä on ulkoseinäelementti. Valkoinen ulkoaseinäelementti hallitsee värinä seinäpintaa. Ensimmäisen kerroksen uusituissa ikkunoissa on raskaat tumman ruskeat puitteet ja heijastava lasi.

Pohja

Sisäinen liikenne ohjautuu A-siivestä D-siiven porrashuoneeseen, jonka keskellä on hissi. Ensimmäisen kerroksen sairaskertomuskeskuksen tilat on jäsenetty pääosin vanhoja huoneita laajentamalla ja hävittämällä keskikäytäväjäsenitys. Toisen kerroksen poliklinikkatilat ja huoneet ovat edelleen jäsenetty keskikäytävän suhteen. D-siiven päädyssä on porrashuone, josta pääsee ulos 0 kerrokseen luoteissivulle.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Historia

1. Tilajäsennys ja ulkoasu 1960-luvulla

D-siiven tilajäsennyksessä ja muotoilussa näkyi hyvin sen käyttötarkoitus. Ensimmäisen kerroksen nauhamaiset ikkunat ja päädyn ulkoneva neuvotteluhuone osoittivat toimistohuoneiden sivun. Huoneet oli jäsenetty keskikäytävän molemmin puolin. Ne olivat saman kokoisia. Ovet avautuivat käytävälle. Luoteissivulla 1 kerroksessa oli eri kokoisia toimisto- ja arkistohuoneita. Siiven toisessa kerroksessa keskikäytävän luoteissivulla oli röntgenosaston potilashuoneita. Ne olivat saman kokoisia ja yhtenäisesti jäsenettyjä. Liikenne D-siiven kerrokseen ohjautui A-siiven kautta porrashuoneeseen tai sen keskellä kulkevaan hissiin. D-siiven lounaispäädyssä oli porrashuone, joka johti 0 kerrokseen luoteissivulle ja siitä ulos. Päädyssä ulkona oli pyörätelineet. D- ja A-siiven luoteissivulla 0 kerroksessa oli sisäänkäynti huoltokäytävä A-siiven keskusvarastoon. Käytävällä oli lähinnä vain huoltoon ja varastoon liittyvää liikennettä.

2. Muutokset

1980-luvun vaihteessa valmistui uusi hallintorakennus ja D-siiven tiloja uusittiin sairaskertomuskeskuksen käyttöön. Toisen kerroksen poliklinikkatilojen muutokset on tehty 1990-luvun puolivälissä. Ensimmäisessä kerroksessa on uusitut tilat mm. sairaskertomuskeskukselle (arkistotilaa) ja mikrokuvausta varten. Tilamuutokset ovat hävittäneet alkuperäisen keskikäytäväjäsennyksen. Neuvotteluhuone D-siiven päädyssä on toimistohuoneena. Toisen kerroksen tilat on uusittu toimenpidehuoneiksi, mutta ne on jäsenetty alkuperäisen keskikäytävämallin mukaan. Alkuperäisiä huoneita on jaettu, avattu ja yhdistetty.

Ikkunoita on uusittu kaikilla sivuilla ja kaakkoissivulla ikkunoissa on heijastavat lasit toimistohuoneiden suojana. Nauhaikkunoiden väliin uusitut pinnat ja puitteet, niiden teräspelti ja tumma ruskea väri, ovat visuaalisesti raskaammat, kuin alkuperäiset puitteet ja kimmet tammesta.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

arkkitehtoninen

Historiallinen

sosiaalihistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

D-siipi edustaa hyvin kantasairaalan siipirakennusten arkkitehtuurin rakennustapaa ja muotokieltä. Valkeaa ulkoseinäelementeistä koottua asua jäsentävät jakamattomat ikkunat. Muotoa on kevennetty porrastamalla kerrokset ja muotoilemalla ulkoneva päätyosa. D-siipi on pääjulkisivu kaakkoon keskuspihalle ja luoteeseen ensiavun pihalle.

D-siiven toiminnalliset yhteydet ja historia ovat hyvin luettavissa vielä 2 kerroksen vuodeosastoilla. Siipi kertoo hyvin hallintorakennuksen toiminnoista, asemasta ja luonteesta

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

sairaalan muiden siipien yhteydessä.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet:

Toiminnallinen yhteys A-siivestä D-siipeen, runkomuoto, liikenteen ohjaus D-siipeen ja siitä ulos, porrashuoneet ja ulkoasun aukotus.

2. Suositukset

Porrashuoneiden alkuperäinen asema päädyissä ja ulko- sekä sisäasu tulee säilyttää sairaalan rakennustavan mukaisena.

Toisen kerroksen keskikäytävä, joka jakaa osaston tiloja ja ohjaa sen liikennettä tulee säilyttää nykyisen pohjaratkaisun mukaisena.

Ulkoasun sementtimosaikkielementit tulee säilyttää alkuperäisen mitan, värin ja pinnan laadun mukaisina.

Hissikorin materiaalit ja porrashuoneen käsijohteiden materiaali tulee säilyttää tammesta alkuperäisinä tai alkuperäisen mallin ja materiaalien mukaisina niitä uusittaessa.

Tallentaja

Minna halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	5	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	H-SIIPI	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus			Betoni - valettu
Signeeraus/vuosil		Runko			Betoni
Rakentamisaika	1957-62	Vuoraus			Betoni
Rak.vuosi	1962	Katemateriaali			Pelti -saumattu
Rak.vuosikymmen		Katon muoto			Muu
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet	1980-2006	Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2				

Kuvaus

H-siivessä on inventoitu käytäväyhteys siipeen, porrashuone, ruokasali ja huoltopiha-alue. Muita tiloja on tarkasteltu pääosin pohjapiirustusten avulla. H-siivessä toimii 0-1 kerroksessa keskuskeittiö, 1 kerroksessa henkilökunnan ruokala ja ruokasali ja huoltopihan puoleisessa osassa iho- ja sukupuolitautilien poliklinikka 0-1 kerroksessa.

H-siipi on matala ja syvärunkoinen. Siivessä on 2 kerrosta (0-1). Ylimmässä kerroksessa on korkeakattoinen ruokasali. Huoltopiha on siiven luoteispuolella ja sitä kautta ohjataan keskuskeittiön tavarakuljetukset. Piha on kerrosta alemmalla tasolla, kuin pääsisäänkäynnin keskuspiha. Huoltopihalla on uuden laajennuksen, iho- ja sukupuolitautilien poliklinikan pääsisäänkäynti. Pääyhteys, sisäinen liikenne, H-siipeen ohjautuu B-siiven ensimmäisen kerroksen toimistokäytävän kautta tai kaakkoissivulta ulkoa alkuperäisen porrashuoneen (kierreportaat) kautta.

Ulkoasu

Ulkoasua on uusittu siten, että alkuperäistä runkomuotoa on vaikea hahmottaa kaakkoissivulla. Kaakkoissivun seinäpinta on yhtenäistä värillistä heijastavaa lasia ja se kätkee taakseen ruokasalin laajennuksen uusine käytävineen. Huoltopihan puolella uuden poliklinikan sisäänkäynti, ulkoasun materiaalit, runko-osan korotus ja ikkuna-aukotus erottuvat alkuperäisestä muodosta ja asusta poikkeavaksi. Sairaalan arkkitehtuurin rakennustavan mukainen valkoinen ulkoseinäelementti ja sitä rytmittävät jakamattomat ikkunarivit eivät enää korostu H-siiven ulkoasussa.

Pohja

H-siiven 0 kerroksen kaakkoissivulla on keskuskeittiön tilat. Kaakkoissivulla on säilynyt alkuperäinen lasitiiliaukotus. Siiven 0 kerroksen sisäänkäynnit ovat ulkoa kaakkoissivulta porrashuoneeseen, joka johtaa ruokasalin eteistilaan ja H-siiven koillispäädystä keskuskeittiön

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

ruokavaunutilaan. Koillispäädyn porrashuone johtaa myös ruokasalikerrokseen. Huoltopihalla luoteissivulla on lastauslaituri, hissikuilut ja sisäänkäynti porrashuoneen kautta keskuskeittiön henkilökunnan vaatevarastoon, pukuhuoneeseen ja suihkuun. H-siiven poliklinikkaosan pääsisäänkäynti on siiven lounaispäädyssä. Sisäänkäyntiin liittyy uusi luiska ja katos. H-siiven poliklinikkaosassa siipeä on korotettu (2 kerroksinen). Kaakkoissivulle on lisätty lasista (värillinen ja heijastava) ja teräksestä ulkoinen porrashuone. Siinä on teräksiset kierreportaat ja huoneen kautta on yhteys uuteen katettuun H-siiven yhdyskäytävään sekä uudisrakennukseen R.

H-siiven kaakkoissivulla on porrashuoneen ja entisen neuvotteluhuoneen kohdalla yhdyskäytävä Ky- rakennukseen.

Historia

1. Tilajäsennys ja ulkoasu 1960-luvulla

H-siiven 0 kerroksessa oli keskuskeittiö (ruokavaunutila kaakkoissivulla), pukuhuone ja sen lounaispäädyssä pesula. Siiven 1 kerroksessa oli kaakkoissivulla ruokasali ja luoteissivulla jakelulinjat sekä astioiden pesu. Ruokasali oli pitkä ja kapeahko. Salin kaakkoissivulta oli ikkunoiden kautta näkymät puistoon. Katto oli muodoltaan poimutettu ja se oli puupaneelista. Seinät olivat valkoiset ja lattiassa oli grafiitin harmaa laatoitus. Kalusteet oli pelkistetyt ja sovitettu väreiltään saliarkkitehtuuriin. Salin valkeat vapaasti seisovat pylväät rytmittivät valoisaa ikkunasivua. Henkilökunnan ruokalaan kuljettiin B-siiven toimistokäytävän kautta tai kaakkoissivun porrashuoneesta (kierreportaat) 0 kerroksesta ja ulkoa.

H-siiven matalaa runkomuotoa kevennettiin kerrokseen porrastamalla, kattoikkunoilla, pilareilla, yksittäisillä kulmaikkunoilla, lasitiiliaukoilla ja rakennusosilla, jotka ulkonevat päärunkomuodosta. Valkoiset ulkoseinäelementit hallitsivat ulkoasua. Asua rytmitti ja kevensi ruokasalin kohdalla nauhamainen koko sivun ikkunarivi, joka oli seinäpintaa ulompana. Huoltopihan puolella keskuskeittiön kohdalla oli ulkoseinäelementeistä koottu kaideosa ja pesulan tiloissa oli korkea ikkunaseinä (siniset teräspuitteet). Luoteissivun katolla oli korotettu ikkuna keittiötilaan.

2. Muutokset

1970-luvun alussa H-siiven 0-kerroksen entisen pesulan tilat oli vuokrattu lääketieteen laitoksen käyttöön. 1970-luvun puolivälissä H-siiven kaakkoissivulla avattiin yhdyskäytävä entisestä neuvotteluhuoneesta Ky- rakennukseen. Vuonna 1979 valmistui keskuskeittiön lisätila kaakkoissivun 0 kerrokseen. 1980-90-luvulla on keskuskeittiön tarpeisiin laajennettu 0 kerroksen ruokavaunutiloja ja uusittu keittiötä. H-siiven koillispäädyn juurikasvarasto ja sen lastauslaituri käytävineen on purettu.

H-siiven laajennus poliklinikkakäyttöön huoltopihan puolella tehtiin vuonna 2005 ja 2006. Iho- ja sukupuolitautien poliklinikan uusi sisäänkäynti rakennettiin siiven lounaispätyyn ja siipeä korotettiin. Henkilökunnan ruokalan salia on vuonna 2005 jatkettu kaakkoissivulle ja salin pintamateriaalit sekä värit uusittiin. Värit poikkevat alkuperäisestä merkittävästi. Salin poimutettu katto on säilytetty. Katon puupanelointi purettiin ja tilalle asennettiin uusi levytys (reikälevy). Vapaasti seisovat pylväät ovat jääneet salitilaan syvemmälle (valaistu keinovalolla) ja entiset ikkunaseinän pilarit on otettu esiin jatkatussa salissa. Salin kaakkoissivulle rakennettiin uusi yhdyskäytävä uudisrakennukseen R. Julkisivu uusittiin yhtenäiseksi lasipinnaksi (värillinen ja heijastava lasi). Sivulle rakennettiin teräksestä ja lasista

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

uusi ulkoinen porrashuone.

H-siiven perinteinen valkoinen ulkoseinäelementti ei enää hallitse kaakkoissivun ulkoasua. Runkomuotoa elävöittäneet porrastukset, ulkonevat rakennusosat ja nauhaikkunat ovat hävinneet. Uusi värillinen ja heijastava lasiseinä muodostaa H-siiven pääjulkisivun, joka poikkeaa merkittävästi sairaalan materiaaalimaailman perinteistä. H-siiven koillispäätyyn jätettiin vuoden 2005-2006 muutoksissa kapea väylä päädyn sisäänkäynnille keittiöön. Uudisrakennus R rakennettiin H-siiven koillispäätyyn kiinni.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen sosiaalhistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

H-siiven alkuperäinen arkkitehtuuri on säilynyt kohtalaisesti. H-siiven tilajäsennys erityisesti 1 kerroksessa ja ruokasali kertovat hyvin siiven asemasta ja luonteesta sekä henkilökunnan ruokalasta. H-siipi on toiminut erityisesti keskuskeittiönä sekä henkilökunnan yhteisenä ruokatilana. Ruokasalin muutokset on tehty siten, että alkuperäisen salin muoto, kattorakenne ja ruoanjakelulinjat ovat vielä hahmotettavissa.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Säilyneet piirteet

Hyvin on säilynyt: Yhteys B-siivestä ruokasaliin, huoltopiha toimintoiheen, ruokalan salin kattomuoto, porrashuone, -syöksy ja -kaiteet. H-siiven henkilökunnan ruokalan tilajäsennys on säilynyt kohtalaisesti.

H- siiven alkuperäinen matala ja porrastettu runkomuoto on säilynyt kohtalaisesti.

2. Suositukset

Kaakkoissivun alkuperäinen porrashuone tulee säilyttää nykyisellä paikalla.

Porrashuoneen aukotus, pintamateriaalit ja syöksyn materiaalit tulee säilyttää vähintään nykyisen asun ja rakenteen mukaisina.

Ruokasalin kattomuoto tulee säilyttää poimutettuna. Uusittaessa tulee huomioida alkuperäinen 1960-luvulla käytetty kattomapanelointi ja puumateriaalin käyttö.

Tallentaja

Minna Halonen

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	6	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	G-RAKENNUS			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	muu käyttö			Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö				Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika	1957-62			Vuoraus	Betoni		
Rak.vuosi	1962			Katemateriaali	Pelti -saumattu		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Pulpetti		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet	1990-2006			Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2						

Kuvaus

G-rakennuksessa on inventoitu rungon muutokset, ulkoasu, piha-alue ja sisätilat. Sisätilat on tarkasteltu pääasiassa pohjapiirustuksia apuna käyttäen. G-rakennuksessa toimii materiaalityö ja -tekniikka sekä puhelinkekus. Ensimmäisessä kerroksessa on laitehuolto- ja toimistohuoneita sekä koneosaston versta. Toisessa kerroksessa on mm. toimistohuoneita, puhelinkekus ja henkilökunnan tiloja.

G-rakennus on monimuotoinen runkomuodoltaan. Kerrokset on sovitettu rinteeseen porrastaen. Alin kerros on runkomuodoltaan matala, kapea ja pitkä. Rinteeseen nousevat toinen kerros ja entisen turbiinihallin korkea halliosa ovat kapea ja syvärunkoinen osa. Katto kussakin rakennusosassa muistuttaa pulpettikattoa. Porrastettu runkomuoto mahdollistaa kattoikkunat toisen kerroksen ja entisen hallin tiloihin. Rinteen korkeimmalla kohdalla entisen turbiinihallin sivussa on voimakkeuksen valkoinen piippu. G-rakennuksen koillispuolella rinteellä on asfaltoitu piha-alue, varastorakennus ja kaakkoisivulla asfaltoitu terassialue (betonielementtikaide). Pääsisäänkäynnit ensimmäiseen kerrokseen ovat kaakkoispäädystä (uusi porrashuone ja rappu) ja lounaissivulta Ylätien puolelta. Koillissivun sisäänkäynti johtaa pääasiassa toisen kerroksen henkilökunnan tauko- ja sosiaalityloihin.

Ulkoasu

G-rakennuksen runkomuoto ja rakennusosien porrastus rinteeseen on säilynyt hyvin. Toisen kerroksen kaakkoispäädystä on tehty laajennus (porrashuone ja uusia toimistohuoneita). Valkoinen ulkoseinäelementti hallitsee julkisivua. Kivijalka on korkea ja se on uritetusta betonielementistä. Lounaan puoleisella julkisivulla on koko sivun mittainen nauhaikkuna. Ikkunat ja ikkunoiden puitteet on uusittu. Varastorakennus piha-alueen koillispuolella on vuorattu sahapintaisesta laudasta pystylaudoituksena. Katteena on kattohuopa.

Pohja

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

G-rakennuksen tilajäsennys perustuu lounaissivulla toimisto-osaan käytävineen ja koillissivulla entiseen turbiinihalliosaan, jonka tilat on muutettu koneverstaaksi ja henkilökunnan tiloiksi ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. G-rakennuksen 0 kerroksesta on yhteys maanalaista huoltokäytävää pitkin muihin kantasairaalan siipiin.

Historia

1. Tilajäsennys ja ulkoasu 1960-luvulla

G-rakennuksessa toimi voimakeskus ja sitä kutsuttiin myös voimalaitokseksi. Voimala vastasi kantasairaalan sähköntuotannosta vuoteen 1980 asti. Toiminta lopetettiin asteittain sairaalan siirtyessä kaukolämpöön vuonna 1983. Voimalaitoksen runkomuoto oli selkeä ja sovitettu maaston muotoon, porrastamalla jyrkkään rinteeseen. Ensimmäisen kerroksen runko oli kapea ja sillä oli pisin julkisivu. Ulkoasua hallitsi valkoinen ulkoseinäelementti ja nauha- sekä kattoikkunat. Nauhaikkunat oli sijoitettu ensimmäisen kerroksen toimistosivulle (lounaissivu). Kattoikkunat turbiinihalliin oli suunnattu lounaaseen. Nauhaikkunoissa oli kapeat tammikimmet ja paneloidut ikkunavälit, joten seinäpinnassa korostui yhtenäinen ikkunauhu. Valkoiseksi maalattu tiilipiippu hallitsi rinteän yläosassa maisemaa ja oli alueen maamerkki.

G-rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa oli lounaissivulla autotallien ja rasvamontun ovet talli- sekä autohuoltotiloihin. Tallien lisäksi ensimmäisessä kerroksessa oli metalliverstas ja tekninen tila sekä suurjännitekoneisto. Luoteispäädystä oli sisäänkäynti ja raput porrastettu rinteeseen. Toisessa kerroksessa oli lounaissivulla mm. puutyöhuone, varasto ja toimistotiloja. Rinteeseen sovitetuissa rakennusosissa oli läpi kerrosten turbiinihalli ja sähkögeneraattorit. G-rakennuksen 0 kerroksessa oli mm. sähkö ja kaapelitila, varastoja ja kaakkoispäädystä tunneliyhteys kantasairaalaan. Voimakeskuksen piha-alueella oli pihan takaosassa ns. hiilivarasto, varastorakennus. Pihan keskellä oli hakesiilot ja hiililinjayhteys voimakeskuksen koillispäättyyn (turbiinihalli)

2. Muutokset

Hiililinjat ja hakesiilot purettiin voimakeskuksen sähköntuotannon loputtua 1980-luvulla. Piha-alueen koillisosassa oleva varastorakennus on säilytetty alkuperäisellä paikalla ja alkuperäisen rakennustavan mukaisena. Voimalaitoksen muutoksia on tehty pääosin 1990-luvulla. Runko-osa on uusittu laajentamalla toisen kerroksen kaakkoispäättyä. Päättyyn on rakennettu uusi porrashuone ja sisäänkäynti toisen kerroksen toimistohuoneisiin. Ensimmäisen kerroksen autotallit ja rasvamonttu on uusittu laitehuolto- ja toimistotiloiksi. Toisessa kerroksessa on valettu turbiini- ja generaattorihalliin kansia, jotta niille on voitu rakentaa mm. toisen kerroksen henkilökunnan sosiaalitilat. Toisen kerroksen lounaissivulla puuverstas ja varastot on uusittu toimistotiloiksi. Rakennuksen 0 kerroksessa on avattu uusi tunneliyhteys lounaaisuuntaan, kohti kantasairaalan K-laajennusosaa. Vieritieltä lounaissivulta on avattu uusi sisäänkäynti. Luoteispäädystä ollut sisäänkäynti ja portaat rinteeseen on purettu.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

arkkitehtoninen

Historiallinen

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu

G-rakennuksen arkkitehtuuri on säilynyt hyvin alkuperäisen

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

rakennustavan ja muodon mukaisena. G-rakennuksen sisäasussa ja aukotuksessa on muutoksia eri asteisesti. Hyvin on säilynyt: rakennusmuoto, ulkoseinäelementit ja piippu. Piippu on tärkeä maamerkki kaukonäkymissä ja se kertoo voimakeskuksen aseman sekä luonteen.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

G-rakennuksen runkomuoto, valkoinen ulkoseinäelementti, nauha- ja kattoikkunat sekä maamerkki savupiippu. Laajennusosa erottuu muusta runko-osasta, sillä sen ulkoseinäelementin väri, laattojen pinta, saumaus ja tekstuuri poikkeavat alkuperäisestä. Elementit vaikuttavat yhtenäiseltä seinäpinnalta. Uusittujen ikkunoiden peltiset puitteet, ikkunavälit ja niiden yhtenäinen ruskea väri vaikuttavat alkuperäistä puitejakoa raskaammalta.

2. Suositukset

Valkoinen voimakeskuksen piippu tulee säilyttää asemansa mukaisesti maamerkkinä rakennuksen luoteispäässä rinteellä.

Ulkoasun sementtimosaiikkielementtejä uusittaessa tulee ottaa mallia alkuperäisestä elementin koosta, väristä ja pinnan laadusta.

Ikkunoiden jäsennys ja jakamaton pinta tulee säilyttää alkuperäisen rakennustavan mukaisena. Puitemateriaaleissa tulee huomioida puun käyttö ja väri alkuperäisen mallin mukaan.

Tallentaja

Minna halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	7	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	Y-RAKENNUS			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	asuminen			Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö				Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika	1962-1963			Vuoraus	Sileä rappaus		
Rak.vuosi	1962			Katemateriaali	Pelti -saumattu		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Pulpetti		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet	2000			Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	3						

Kuvaus

Y-rakennuksen sisäasu, huoneistotyytit ja tilajäsennys eri kerroksissa on tarkasteltu pääasiassa pohjapiirustusten avulla. Porrashuoneeseen päästiin sisälle. Asuntojen, kellarin ja saunan sisäasua on tarkasteltu vuonna 1998 remontoinnin suunnitteluvaiheessa otetuista valokuvista. Y-rakennuksessa (Asunto Osakeyhtiö) on alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan käytössä asuinhuoneistoja, vuokra-asuntoja.

Y-rakennus koostuu kolmesta kerrostalosta, joita yhdistää niiden väliin rakennetut matalammat ulkovarasto ja talliosat. Y-rakennuksella on näin pitkä julkisivu. Taloissa on 4 kerrosta (0-3 krs). Pulpettikatto. Talot sijoittuvat loivasti kaakkoon laskevalle rinteelle Ylätien ja Vieritien (nyt Pihatie) väliin. Talojen lounaissivuilla on parvekenauhat ja koillissivulla sisäänkäynnit ja porrastornit. Liikenne talojen sisäpihalle ohjautuu Pihatietä. Talojen 0 kerrokseen E rapun kohdalla on avattu laatoitettu käytävä läpi talon Ylätielle. Lounaissivulla on puistomainen piha-alue ja leikkikenttä.

Ulkoasu

Y-talojen julkisivut ovat luonteeltaan erilaiset. Koillissivu on porrastettu rakennusosien ja pihatasojen mukaan rinteelle. Koillissivulla Y-talojen runko-osasta ulkonee kaikkiaan seitsemän porrashuonetta. Ensimmäisessä rakennuksessa on raput a ja b, toisessa raput c ja d ja kolmannessa raput e, f ja g. Koillissivulla on lisäksi autotallit, sisäänkäynnit ja ns. sisäpihat (roskiskatokset, tuuletus- ja pyörätelineet). Lounaissivulla on parvekkeiden ja ikkunoiden muodostamat yhtenäiset nauhat. Parvekkeet on lasitettu. Porrashuoneiden sivuilla on pystylinjaiset nauha-ikkunat. Sisäänkäyntien yllä on yksilappeinen katos. Y-talojen pulpettikatot on galvanoidusta saumapelistä ja ne on maalattu. Lounaissivun ikkunat ovat jäsenetty nauhamaisesti kapeiden (keittiö ja wc) ja isompien ikkunoiden ryhmiin. Ikkunoiden välissä on pystypanelointi, joka on petsattu. Lounaissivun autotallien (pariovet) ja ulkovälinevarastojen ovissa on pystypanelointi. Paneloidut osat on maalattu lähes mustiksi.. Talojen päädyt on rapattu, elementiseinä tasoitettu laastilla ja maalattu valkoiseksi.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Sisäänkäyntien ulko-oven ja suurten ikkunoiden kehykset ovat teräksestä.

Pohja

Y-talojen huoneistot asuinkerroksissa vaihtelevat yksiöstä aina 3 h ja keittiö asuntotyyppiin. Porrashuoneista on kaksi vastakkaista sisäänkäyntiä, siis kaksi huoneistoa, kussakin kerroksessa. Kaikissa huoneistoissa ovat olo- ja makuuhuoneet luoteissivulla (parvekkeet vierekkäin) ja pienemmät huoneet kuten keittiöt ja wc:t koillissivulla. Huonejako perustuu runkorakenteeseen, ns. kirjahyllyrunko/osaelementti. Runkomuodon mukaan parvekkeet ja suurimmat huoneet (makuu- ja olohuoneet) sijoittuvat samalle sivulle. Pienemmät tilat, kuten keittiö, wc ja kylpyhuone sijoittuvat aika ahtaasti rungon toiselle sivulle. Kaikissa taloissa onkoillissivulla 0 kerroksessa sisäänkäynnin vieressä ulkovälinevarastot ja autotallit. Lounaissivulla on askarteluhuoneet ja varastokomerot.

Historia

1. Historia ja Muutokset

Porrashuoneissa oli 1960-luvulta 2000-luvun vaihteeseen kevytsoraharkkopinta. Peruskorjaus Y-talossa tehtiin vuosituhanen vaihteessa. Päädyt oli alkujaan rapattu sileäksi, mutta harkkojen päät jätettiin näkyviin. Sisäänkäyntien yllä ei ollut katosta. Lounaissivun parvekkeet olivat avoimet. Peruskorjauksen yhteydessä päätyihin uusittiin: lämpörappaus, sisäänkäyntien ylle rakennettiin katos, julkisivun betonielementit tasoitettiin ja pinta harjattiin, parvekkeet lasitettiin (käsijohteet kunnostettiin) ja julkisivut maalattiin. Koillissivun pihatason kivetettiin huoltopihan osalla ja laatoitukset uusittiin. Rakennusten pihatason yhdistävien rappujen yhteyteen rakennettiin roskiskatokset. Y-talojen porrashuoneiden seinät maalattiin ja niihin tehtiin koristemaalauksia. Asuntojen keittiöt, kylpyhuoneet ja kiinteät kalusteet, kuten makuuhuoneiden kaapistot korjattiin ja seinät maalattiin.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen sosiaalhistoria

Ympäristöarvo maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu Y-rakennuksen arkkitehtuurin ominaispiirteet ja alkuperäisyys ovat säilyneet hyvin. Rakennuksessa korostuu 1950-luvun moderni arkkitehtuurityyli ja ajan rakennustekniikka: kokeellinen elementtirakentaminen, harkittu ja pelkistetty muoto, väri sekä jäsenitys. Rakennus kertoo hyvin sairaala-alueen henkilökunnan kerrostaloasumisen ja sairaalatyön toiminnallisista yhteyksistä: Y-rakennukselta (lounaissivu) oli välitön tie- ja näköyhteys kantasairaalaan. Rakennuskokonaisuus sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla Ylätien pääväylän varressa ja se näkyy hyvin lounaasta Vieritieltä.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Y-rakennuksen runkomuoto, tilajäsennys, aukotus ja ulkoasun materiaalit; pihan jäsenys, käytävät ja viheristutusten asema. Maisemassa rakennus on huomiokohde muotonsa ja tyyliinsä vuoksi. Y-talossa on edelleen vuokraasuntoja. Peruskorjauksessa on säilytetty ja huomioitu hyvin rakennuksen alkuperäinen runkomuoto, aukotus, ulko- ja sisäasu. Muutokset on sovitettu alkuperäisen Y-rakennuksen ja kantasairaalan arkkitehtuurin rakennustapaan ja muotokieleeseen.

2. Suositukset

Alkuperäisen arkkitehtuurisuunnitelman mukaan tulee säilyttää rakennuksen runko- ja kattomuoto, ulkoasun betonielementtien pinnan käsittely, ikkunoiden jäsenys, puitemateriaalit, paneloinnit, ulkoasun rappauksen laatu ja porrashuoneiden asu sekä materiaalit.

Huoneistotyypit tulee säilyttää alkuperäisen pohjaratkaisun mallien mukaisina.

Aukotus jalankulkua varten rakennuksen 0 kerroksessa, läpi talon, tulee säilyttää nykyisen aseman mukaisena.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	8	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	Z-RAKENNUS			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala			Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö	asuminen			Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika				Vuoraus	Betoni		
Rak.vuosi	1962			Katemateriaali	Pelti -saumattu		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Satula		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet	1990-2006			Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	4						

Kuvaus

Z1-5 rakennuksissa on inventoitu rakennusten runkomuodon muutokset, säilynyt ulkoasu ja pihapiirit. Tilajäsennystä on tarkasteltu pohjapiirustuksien avulla. Z1-2 rakennuksia korjataan ulkoasua uusimalla ja niiden väliin rakennetaan nivelosa vuonna 2006. Z2 rakennuksessa on mm. kuulokeskus, Z3 rakennuksessa poliklinikoita ja vauvaperheyksikkö, Z4 rakennuksessa on mm. näkökeskus, Z5 rakennuksessa on mm. silmätautien poliklinikka.

Z-rakennuksissa on kaikissa sama runkomuoto ja -korkeus, 4 kerrosta (0-3 krs). Rakennuksissa on loiva satulakatto. Runko on suorakaiteen mallinen. Päädyissä on sisäänkäynnit, uudet porrashuoneet tai paloportaot (kierreportaat teräksestä). Z-rakennukset on ryhmitelty nousevalle rinteelle Pihatien varteen. Z4 ja 5 rakennukset muodostavat Pihatien päänteen. Rakennusten väliin jää tie, pysäköintipaikka ja kalliainen piha-alue istutuksineen. Rakennusten kaakkoispuolella on asuinalueen ja päiväkodin. Z5 rakennuksen kaakkoispuolella on päiväkodin käyttöä.

Ulkoasu

Rakennusten ulkoasu on jäsenetty betoniseinäelementtien (ulkoseinäelementti/ osaelementti), nauhaikkunoiden ja ranskalaisten parvekkeiden pysty- ja vaakavyöhykkeisiin. Ulkoseinäelementtien betonipinta on harjattu ja maalattu valkoiseksi. Ranskalaisten tuuletusparvekkeiden kaide on asbestisementtilevystä ja maalattu valkoiseksi. Ikkunapuitteet ovat petsattua puuta ja ikkunoiden välissä on paneoitu osa. Puuosat on maalattu siniharmaiksi. Korkea kivijalka on siniharmaa. Rakennusten päädyissä olevat porrashuoneet ovat uusia ja niiden ulkoasun materiaalit, lasipinnat ja ulkokaakelilaatat kiinnittävät huomiota materiaalikirjavyöhykkeiden. Päädyjen teräskierreportaat on lisätty 1980-luvulta alkaen, kun entiset asuntolarakennukset otettiin sairaalan toimialojen käyttöön.

Pohja

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Rakennuspohja on jäsenetty kaikissa Z rakennuksissa leveän alkuperäisen keskikäytävän suhteen. Asuntolan huoneet käytävän molemmin puolin on uusittu yhdistämällä huoneita ja rakentamalla niihin mm. keittiö, wc, toimenpide- ja sosiaalitiloja.

Historia

1. Asuntotyyppi, ulkoasu ja tilajäsennys 1960-luvulla

Z1-5 rakennusten pohja perustui asuntolatyypiseen tilajakoon. Rakennusten jokainen kerros oli jäsenetty leveän keskikäytävän suhteen. Päädyissä oli sisäänkäynnit, betonilaatoitus ja sisäänkäyntisyvennys. Ulko-oven molemmin puolin oli korkeat ikkunat. Ovi oli tammea. Ikkuna- ja ovikehykset oli teräksestä (tumman siniset). Rakennusten päädyt oli kevytsoraharkosta harkkopinnalla. Ulkoseinän betonielementit oli maalattu valkoiseksi, samoin tuuletusparvekkeiden asbestisementtilevyt. rakennuksien kate oli galvanoidusta saumapellistä ja maalattu.

Ensimmäisessä kerroksessa oli kaikissa rakennuksissa kaakkoissivulla yhden hengen asuinhuoneet, joiden välissä oli niiden yhteinen wc. Yksiöiden koko oli n. 18 tai 21 neliometriä. Keskellä runkoa oli leveä käytävä, josta oli kummassakin päädyssä rappu ylempiin kerroksiin. Käytävän keskiosassa ensimmäisessä kerroksessa oli yhteinen pesuhuone pesuallatteen. Käytävän luoteissivulla oli ulkoiluvälinevarasto sisäänkäynnin lähellä, huoneistokohtaiset säilytyskomerot, sauna ja pukuhuone. Z 4 rakennuksessa oli luoteissivulla lisäksi väestönsuoja. Rakennuksissa Z1-5 toinen asuinkerros oli jäsenetty samoin kuin ensimmäinen kerros. Toisessa kerroksessa oli portaiden lähellä lisäksi käytäväpuhelin.

2. Muutokset

Z1-5 rakennuksissa on tehty muutoksia 1980-90-luvulla, kun asuntolan huoneistoja otettiin sairaalakäyttöön. Paloturvallisuussyistä päätyihin lisättiin ulkopuolelle kierreportaat tai rakennettiin erillinen porrashuone. Tilajäsennystä keskikäytävän suhteen on uusittu kaikissa rakennuksissa. Sisäänkäyntejä on muutettu porrashuoneita rakennettaessa. Katoille on rakennettu teknistä tilaa ilmastointi ym. koneistoille. Z1-2 rakennus on vuonna 2006 yhdistetty nivelosalla. Z1-2 rakennusten ulkoasussa on vuonna 2006 poistettu ranskalaisten parvekkeiden kaide ja parveke aukko on suljettu. Ikkunat on myös uusittu.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen sosiaalhistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Z1-5 rakennusten alkuperäinen arkkitehtuuri tyyli ja rakennustapa ovat säilyneet kohtalaisesti. Eri asteisia muutoksia on rakennusten muodossa, tilajäsennyksessä ja ulkoasun materiaaleissa. Rakennusten tilojen käytössä tehty merkittäviä muutoksia. Rakennusten kertovuus on heikentynyt muutosten myötä. Ulkoasusta pääteltävä asuntolatyypin ja tyylin erottuu parhaiten Z4 rakennuksessa.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Kohtalaisesti säilyneet tai merkittävästi muutetut piirteet

Z1-5 rakennusten runkomuoto on säilynyt kohtalaisesti. Z3-5 rakennusten kattotyyppi, ulkoasun ikkuna- ja parvekeaukotus, koillispäädyn sisäänkäynnit (sisäänkäyntisyvennykset, ulko-ovet ja ikkunat), ulkoverhouksen betonielementit ja parvekkeiden kaiteet ovat säilyneet hyvin. Pihapiirin rakenteita, istutuksia ja metsäinen puistoalue on säilynyt hyvin.

Z1-3 rakennusten ulkkoasua on säilynyt kohtalaisesti 1960-luvun rakennustavan mukaisena.

Merkittäviä muutoksia rakennusten runkomuotoon on tehty myös porrashuonelaajennuksin.

2. Suositukset

Z-rakennuksia yhdistäviä nivelosia ei tule rakentaa niiden väliin. Nivelosat muuttavat merkittävästi rakennusten asemaa ja runkomuotoa.

Valkoinen ulkoasu ja seinän betonielementtien pinnan väri ja tekstuuri tulee säilyttää alkuperäisen rakennustavan ja mallin mukaisina.

Parvekkeiden aukotus ja kaidemalli tulee säilyttää alkuperäisen mallin mukaisina ja niitä vastaavin materiaalein uusittuna.

Ikkunoiden puitemateriaalit ja väri tulisi säilyttää alkuperäisen rakennustavan ja -tyylin mukaisena.

Päätyjen säilyneet tammiovet ja ikkunat sekä oviaukkojen teräspuitteet tulee säilyttää alkuperäistä vastaavina.

Piha-alueella tulee käyttää portaita ja käytäviä rajaavia betonikaiteita ja laattoja alkuperäisten mallien mukaisina.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	9	Rno	0132-0881
Rakennustyyppi	päiväkoti	Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala	Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö		Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen	Perustus		Betoni - valettu	
Signeeraus/vuosil		Runko		Muu	
Rakentamisaika		Vuoraus		Limilauta	
Rak.vuosi	1975	Katemateriaali		Huopa ja singeli	
Rak.vuosikymmen		Katon muoto		Pulpetti	
Rak.vuosisata		Kuisti			
Korjausvuodet		Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	1				

Kuvaus

Päiväkoti on matala, pitkä ja kapearunkoinen. Runko-osa on puusta ja päädyt kevytsoraharkosta. Sisäänkäynnit sijoittuvat pääjulkisivulle ns. etupihalle rakennettujen välinevarastojen (katokset) yhteyteen. Rakennuksen takapihalla on keittiön huolto- ja sisäänkäynti sekä ryhmähuoneiden terassit. Toiminnot sijaitsevat yhdessä tasossa (1 krs). Rakennuksessa on lapekatto, jossa on kallistus (toiselta sivulta) runko-osan keskelle. Korotetut kattoikkunat sijoittuvat lappeiden taitekohtaan. Päiväkoti toimii alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan sairaala-alueen lasten päiväkotina. Päiväkodin hoitopaikat on tarkoitettu ensisijaisesti TAYSin henkilökunnan lapsille. TAYS omistaa kiinteistön ja tontin. Päiväkoti vuokrattiin Tampereen kaupungille vuodesta 1984.

Ulko- ja sisäasu

Rakennuksen muoto ja ulkoasu poikkeaa kantasairaalan muista rakennuksista. Rakennus on enemmän 1970-luvun omakotirakentamisen mallien mukainen. Ulkoasua korostuvat suuret ja matalat ikkunat, vaaka- (vinopanelointi) ja pystylaudoituksen rytmi. Ulkoasun väreinä on punaruskea, tumma vihreä ja musta. Myös kattomuoto on tavanomaisesta poikkeava. Runko-osan seinissä on punaruskea ja vihreä ulkomaali. Välinesuojissa rakennuksen edustalla on musta ja vihreä ulkomaali. Ikkunoiden jäsennys kertoo myös rakennuksen tilajäsennyksestä. Lasten ryhmähuoneissa on matalat ja suuret ikkunat, joista avautuu näkymät katutilaan tai takapihan puistoon (takapihalla). Lapset näkevät ikkunoista kurkottelematta ulos piha-alueelle tai metsään. Leikki- ja voimistelusaleissa on pitkät ja matalat nauhamaiset ikkunat. Ikkunoiden välissä on paikoin kapea pystypanelointi. Takapihan puolella olevissa ryhmähuoneissa on kattoikkunat lounaaseen, jolloin aamupäivän ja iltapäivän valo saadaan hyödynnettyä. Rakennuksen päädyissä on näkyvillä rungon kevytsoraharkko (valkoinen ulkomaali). Kate on huovasta.

Sisätiloissa huoneiden seinät on maalattu taitetulla valkoisella. Lattioiden muovimatot ovat vaalean tai tumman vihreän sävyiset. Katoissa on kuitulevytyt. Laakaovet ovat vihreät tai

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

puunväriset. Paljeovet ovat keltaiset ja muovimateriaalista. Alkuperäiset kiinteät kalusteet ovat neonväriset, oranssia (kaapit, lokerikot, tasot ja wc-kopit), tai vihreää (vaatenaulakot). Päiväkodin irtokalusteet ovat kotimaista suunnittelua 1970-luvulta. Arkkitehti Tähtisen suunnittelemia tekstiilejä 1970-luvulta on käytössä edelleen.

Pohja

Tilajäsennys perustuu pitkän runkomuodon hyväksikäyttöön. Päätyjen välissä on pitkät käytävälinjat ja läpi talon vievät sisäänkäynnit. Keskellä rakennusta lounaissivulla on toimistotilat, oleskelutila, ja henkilökunnan pukuhuone. Koillissivulla on keittiö. Näiden keskitettyjen henkilökunnan tilojen molemmin puolin rakennuksen päädyissä on lasten hoitotilat: kaakkoispäädyssä "seimenpää" pienemmille lapsille ja luoteispäädyssä "tarhanpää" isommille lapsille. Osastojen nimet esim. Nuuskamuikkuset on otettu Muumitarinoista. Ryhmätiloihin liikutaan pääosin lounaissivun välinevarastojen yhteydestä. Koillissivulla on ulko-ovet ryhmähuoneista takapihan terasseille. Erikokoisia ryhmähuoneita on rakennuksen molemmilla sivuilla. Sisäänkäyntien yhteydessä on tuulikaappi, iso eteinen märkätiloinea ja lasten wc. Eteisestä avautuvat palje- ja laakaovet ryhmätiloihin. Iso eteinen on toimintoja ja sisäistä liikennettä ohjaava huone eri ikäisten ryhmätiloissa. Pitkät käytävälinjat rakennuksen päädyistä päätyyn ohjaa sisäistä liikennettä rakennuksen seimiosasta tarhaosaan. Seimen ja tarhan välillä lounaissivulla on suuri liikuntasali ja monitoimitila, ns. jakotilat. Ryhmätiloissa on kussakin: eteinen, lepohuone ja ruokahuone. Eriytyneet tilat ovat sisäisen liikenteen ja toimintojen kannalta erittäin käytännölliset. Erikoisuutena on käytännöllinen välinevaraston yhteyteen ulos tehty wc lasten pihakäyttöön.

Piha-alue

Päiväkodin piha-alue ja ympäristö on lapsille viihtyisä. Sijainti on hyvä, sillä lähellä on Kaupin metsä retkeilyyn. Liikenne Vieritiellä (nykyinen Pihatie) on rauhallinen nyt, kun liikenne Z1-5 taloille ohjattiin Ylätietä pitkin. Päiväkodin leikkipihoilla on vanhoja koivuja ja pihlajia, etupihalla on koivurivi ja vuorimäntyjä. Käytävät ovat hiekkapintaiset ja sisäänkäyntien kohdalla on betonilaatoitus. Puutteena on, ettei pienten leikkipihalla ole katosta sateen tai auringonpaisteen varalle. Myös vaunusuojat ulkoa puuttuvat. Takapihan terassit ovat hyviä vilvoittelupaikkoja. Käyttäjien mielestä laajennettu ja aidattu leikkipiha Z5 rakennuksen yhteydessä on tarpeen. Pienten kiikut vain puuttuvat tältä pihalta

Historia

Päiväkoti 1970-luvulla ja muutokset

Rakennuksen arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Tähtinen. Arkkitehti Antti Tähtisen mukaan päiväkodin suunnittelu oli mieluinen tehtävä, joka tarjosi suunnittelijalle hiukan vapauksiakin. Rakenteellinen selkeys ja käyttäjien toiveet tilatarpeista olivat ratkaisevia. Myös valon tarve vuorokauden eri aikoina ja erityyppisiin huoneisiin oikein suunnattuna. korkealla olevat kattoikkunat antavat valoa runko-osan keskellä oleviin huoneisiin. Tilojen värit, kiinteät kalusteet ja tekstiilit suunnitteli arkkitehti Tähtinen sisustussuunnittelijan ehdotusten pohjalta. Alkuperäiset värit sisäasussa ja kalusteissa olivat neonkeltainen, -vihreä ja -oranssi. Pian rakennuksen valmistumisen jälkeen vuonna 1976 päiväkodin tarhapäässä sattui tulipalo. Palon tuhot saatiin hyvin korjattua. Samassa yhteydessä huomattiin, kuinka turvallista oli, että rakennuksen läpi samassa linjassa oli useita poistumisteitä (sisäänkäynnit eteisiin ja ulos terasseilla) ja toiminnot oli sijoitettu yhteen

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

tasoon. Rakennuksen runkomuoto, aukotus, tilajäsennys ja ulkoasu ovat säilyneet hyvin alkuperäisinä. Säilymiseen on vaikuttanut käytännöllinen tilajäsennys, mutta myös se että korjaukset on tehty vanhaa ja hyvin toimivaa säilyttäen samoja rakennusmateriaaleja käyttäen. Säilymiseen autenttisenä on vaikuttanut myös se, että Tampereen kaupunki teki tiloihin peruskorjauksen vasta 2000-luvulla. Uusittu vaalea värimaailma päiväkodissa on rauhallisempi, kuin 1970-luvun neonvärit. Tehosteväreinä neonvärit on säilytetty pääosin kiinteissä kalusteissa.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen sosiaalhistoria

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu Päiväkotirakennuksen runkomuoto, tilajäsennys, aukotus, sisä- ja ulkoasu ovat säilyneet hyvin 1970-luvun rakennustavan ja -tyylin mukaisina. Päiväkoti on kodikas ja sen rakennusmuoto sekä tilajäsennys muistuttavat 1970-luvun omakotirakennuksia, mikä oli tyypillistä omakotialueiden päiväkodeissa. Päiväkoti kertoo hyvin toiminnasta alueella ja sen yhteyksistä läheisiin henkilökunnan asuntoihin. Pihapiirissä viheralueiden ja leikkipihojen jäsenys on säilynyt hyvin.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

Päiväkotirakennuksen runkomuoto, kattoikkunat, ryhmähuoneiden ja käytävien tilajäsennys, sisä- ja ulkoasu sekä osa kiinteistä kalusteista.

2. Suositukset

Rakennuksen runko- ja kattomuoto tulee säilyttää 1970-luvun rakennustavan ja mallin mukaisina. kattoikkunoiden jäsenys tulee säilyttää siten, että ne tuovat valoa ryhmähuoneisiin.

Sisään- ja uloskäyntien aukotus tulee säilyttää nykyisen jäsenyksen ja alkuperäisen rakenussuunitelman mukaisena. Tässä tulee huomioida eri arvoiset sisäänkäynnit, niiden läheisyydessä liikkuminen ja välinevarastojen paikka. Nämä tulee säilyttää nykyisen mallin mukaisina ja alkuperäistä vastaavin materiaalein uusittuna.

Ulkoasu tulee säilyttää vaakavuorattuna ja nykyisin värein/värisävyin maalattuna. Ikkunapuitteiden materiaali ja väri tulee olla puusta kuten nytkin. Ulkoasun pystypaneloinnit tulee säilyttää seinäpintaa rytmittävänä elementtinä.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Lattioiden matto/laattamateriaali ja niiden väri tulee säilyttää alkuperäisen rakennustavan mukaisena tai niitä vastaavin materiaalein uusittuna. Samoin kiinteiden kalusteiden materiaalit ja värit.

Hyvin säilynyttä päiväkotia tulee hoitaa edelleen siten, että alkuperäinen arkkitehtisuunnitelma ja rakennustapa materiaaleineen on mallina korjauksia ja muutoksia tehtäessä.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	10	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	LAITOSPESULA			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö				Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö				Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika				Vuoraus	Pesubetoni		
Rak.vuosi	1967			Katemateriaali	Ei tietoa		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Tasa		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet	1990-luku			Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2						

Kuvaus

Laitospesula Oy on matala (0-1 krs), syvärunkoinen ja tasakattoinen rakennus. Se on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja katolla on rivi korotettuja kattoikkunoita. Kattoikkunoita on kuusi ja ne on suunnattu pohjoiseen. Pääsisäänkäynti sijoittuu itäisivulle, jossa on porrashuone pesulan eri kerrokseen. Itäisivulla on lisäksi sisäänkäynti lääketieteen laitoksen työterveysasemalle. Niiden välissä lähellä lämpökeskusta on kuormausluiska alakertaan. Itäisivulla on lisäksi neljä sisäänkäyntiä mm. vaatekorjaamoon ja siivoustiloihin. Etelä- ja pohjoispäädyissä on lastauslaiturit pyykin vastaanotolle ja lähtevälle pyykille. Eteläpäädyssä on lisäksi autotalliluiska alakertaan. Lastaus- ja liikennöintialueet on asfaltoitu. Pesulan länsisivun editse johtaa kävely-yhteys pohjoiseen Tampereen yliopiston ja lääketieteen laitoksen rakennuksille. Laitospesulan ymärästön puistokaistat on jätetty luonnontilaisiksi. Laitospesula toimii alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan Tampereen talousalueen sairaaloitten keskuspesulana.

Ulko- ja sisäasu

Pesulan runko-osa on betonista ja vuoraus betonisista ulkoseinäelementeistä. Väliseinissä on käytetty tiiltä (maalattu valkoiseksi). Toinen kerros on ensimmäistä leveämpi ja muodostaa ulkoasun länsisivulla kapean katoksen sisäänkäynneille. Rakennuksen muoto on pelkistetty ja materiaaleja on käytetty harkiten. Sivuja korostaa nauhamainen ikkunarivi. Katolla kaaren muotoiset kattoikkunat antavat rakennusmassalle rytmiä ja voimaa. Ikkunoiden rungon poikkileikkaus muistuttaa ympyrän neljäosaa (kehän segmenttikaari). Julkisivun betonielementtipinta on harjattu ja maalattu valkoisella. Ikkunoiden väliset kapeat puitteet on petsattu tummiksi. Panelointi korostaa toisen kerroksen ulosvedetyn rakennusosan alapintaa, joka on samalla katos sisäänkäynneille. Panelointi korostaa myös itäisivun sisäänkäynntejä sekä lastauslaiturien ovia. Pesulan sisätiloissa seinät on maalattu valkoiseksi. Lattioissa on vaalean harmaata vinyylimuovilaattaa. Toimistossa ja ruokalassa katot on levytetty. Porrashuoneen syöksy on betonista (päällystetty muovilla) ja kaiteet ovat teräksestä.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Pohja

Laitospesulan ensimmäisessä kerroksessa on mm. autotalli ja työterveysasema sekä tekniset tilat. Toisen kerroksen päätilat länsisivulla ovat toimisto ja ruokala porrashuoneen molemmin puolin. Itäpuolella on suuri pesulahalli. Pesulahallin keskiosassa on pyykin pakkaus, varastointi, pesukoneita ja lajittelu. Hallin sivuilla pienemmissä huoneissa on erikoispesu ja mm. sterilointitoimintoja. Vaatekorjaamo on hallin itäisivulla. Pyykin vastaanotto on eteläpäädyssä lähellä lastauslaituria. Pyykin lastaus pois lähetettäessä on pohjoispäädyssä. Pyykki kulkee näin etelästä pohjoiseen eri käsittelyvaiheissa läpi pesulahallin.

Historia

Laitospesula toimii omalla kiinteistöllä, mutta on toiminnoiltaan kiinteässä yhteydessä sairaalan muiden toimialojen rakennuksiin.

Laitospesula 1960-luvulla ja muutokset

Laitospesula Oy perustettiin vuonna 1964 ja pesularakennus valmistui vuonna 1967. Kuntainliitto osti pesulalle tontin yksityismaista. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Helge Railo. Hän suunnitteli 1960-luvulla myös Mikkelin laitospesulan, jossa on käytetty samantapaista runkomuotoa, materiaaleja ja kattoikkunoita. Rakennus toimi keskuspesulana myös alueen muille sairaaloille. Keskuspesulaan päädyttiin toiminnan rationalisoimiseksi yhteen pisteeseen ja näin säästettiin myös kustannuksissa.

Laitospesulan valmistuttua sen kellaritiloissa oli tekniset- ja sosiaalitilat, väestönsuoja, varastot ja autotalli. Alakerta oli osin hiekkapohjainen. 1970-luvun alussa pesula vuokrasi alakerran tiloja lääketieteen laitoksen käyttöön. Pohjoispäässä oli laboratorio, opetustilat ja eteläpäässä koe-eläinten tilat. Koe-eläintoiminta sovitettiin autotallin yhteyteen.

Eteläpäädyn autotalli on nyt vain autotallina. Eteläpäädyssä on lisäksi tekniset tilat. Pohjoispäädyssä on lääketieteen laitoksen työterveysasema.

Laitospesulan toisessa kerroksessa oli sen valmistuttua: pesula, kemiallinen pesula, konekorjaamo, pesulan laboratorio, steriiliosasto, vaatekorjaamo, ruokala ja toimistotilat. Pesulahallin pinta-ala on lähes 400 neliometriä. Pilarien jänneväli on 37.4 m. Pesulan tuotantolinjoja oli vesipesu (normaali ja desinfektio), kemiallinen pesu ja leikkausvaatteiden sterilointi. Hallissa oli ns. rivipesukoneita kahdessa tuotantolinjassa.

Vuonna 2006 pesulahallin pää tuotantolinjat (pesut, koneet, lajittelu, pakkaus ja lastaukset) ovat säilyneet alkuperäisellä paikalla. Pesukoneet on uusittu. Vaatekorjaamo on siirretty hallin itäisivulle. Toimistotilat ja ruokala ovat edelleen länsisivulla porrashuoneen molemmin puolin.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

arkkitehtoninen

Historiallinen

sosiaalihistoria

Ympäristöarvo

maisemallisesti keskeinen sijainti

Arvojen perustelu

Laitospesula edustaa hyvin 1960-luvun

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

laitosrakennusarkkitehtuuria ja betoniarkkitehtuuria. Laitospesulan runkomuoto, tilajäsennys, aukotus, sisä- ja ulkoasun materiaalit ovat säilyneet hyvin.. Nauhaikkunat, kattoikkunat (valo pohjoisesta) ja ulkoseinäelementit antavat rakennukselle sen tyylliset ominaispiirteet. Pesula kertoo hyvin pesulatoiminnasta ja toiminnan muutoksista 1960-luvulta 2000-luvulle sekä pesulan yhteyksistä kantasairaalaan. Pesula sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla Vieritien varressa.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

Laitospesulan rakennusmuoto, -tyyli, aukotus ja -materiaalit. Erityisesti pääkerroksen pesulahalli, ruokala ja toimisto ovat säilyneet alkuperäisen pohjaratkaisun mukaisina. Pesulan päätilat ovat edelleen pesulatoimintojen mukaiset ja käytössä. Pihapiirin ajotiet ja asfalttikäytävät ovat materiaaleiltaan ja linjauksiltaan 1960-luvun rakennusajan mukaiset.

2. Suosituksia

Katto- ja nauhaikkunoiden muoto sekä malli tulee säilyttää alkuperäisen rakennustavan ja muotokielen mukaisina.

Toimiston, ruokalan ja pesulahallin asema, muoto ja aukotus tulee säilyttää nykyisen jäsennyksen mukaan lähellä alkuperäistä pohjaratkaisua.

Ulkoasun seinän betonielementtien pinnan tekstuuri ja väri sekä paneloinnit tulee säilyttää rakennustavan ja materiaalien mukaisina.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	11	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	P-RAKENNUS			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	kokoontuminen			Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö				Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika				Vuoraus	Pelti		
Rak.vuosi	1982			Katemateriaali	Ei tietoa		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Tasa		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet				Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2						

Kuvaus

P -rakennusta ympäröivät rakennukset Ky, Cx ja siivet A, B ja C. Palvelutalon arkkitehtuurityyli ja ulkoasu materiaaleineen poikkeavat selvästi sairaalan valoisasta ja valkeasta yleiskuvasta. Valoisuutta luovat kirkkaat materiaalit pelti ja lasi.

P-rakennus on matala, kaksikerroksinen (0-1 krs), tasakattoinen, syvärunkoinen ja pohjaltaan suorakaiteen muotoinen. Pääsisäänkäynti on B-siivestä. Kaakkoissivulla on ulko-ovi toisen kerroksen ympäri kulkevalle terassille. Rakennuksen päätoiminnot ovat kahvio ja kioski, jotka palvelevat henkilökuntaa, potilaita ja sairaalan vieraita.

Ulko- ja sisäasu

Palvelutalon lasista ja teräksestä toteutettu vaalea, mutta heijasteleva ulkoasu poikkeaa sairaalarakennusten arkkitehtuurista. Pinnan tekstuuri on vaihteleva: teräsritilä, -tanko, kirkas lasi ja teräslevyä (hiottu pinta). Pinta on yleislasultaan kirkas. Kahvilan puoleisella sivulla on suuri ikkunaseinä (lasielementeistä) ja muilla sivuilla vaihtelevasti kapeita nauhaikkunoita ja suurempia ikkuna-aukkoja. rakennuksessa on tasakatto ja katolla singelikerros. Sisätiloissa kahvilassa on valkoinen laattalattia, valkoiset seinät (alaosa harmaalla taitettu valkoinen) ja katto on sininen profiloidusta levystä paneloinnin tapaan. Kahvilan keskiosassa kiinnittyy huomio alas ensimmäiseen kerrokseen vievään rappuun. Rappujen kaide ja aukko on massiivinen. Käsijohteet on kirkasta teräsputkea. Aukosta näkee hyvin 0- kerrokseen.

Pohja

Palvelutalon 0-kerroksessa on henkilökunnan sosiaalitiloja, seminaari- ja luentosalit. Ensimmäisessä kerroksessa luoteissivulla on toimistotiloja, neuvotteluhuone, kioski, parturi ja kukkakioski. Koillisosassa on kahvila, jakelulinja, keittiö ja kahvilavieraiden wc-tilat. Kahvilan salin isot pilarit ovat muodoltaan soikeat, kuten B-siiven käytävällä. Kahvilan

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

kalusteet on jaettu keskiosaan ja julkisivun puolelle ryhmiä. Kalusteisiin on suunniteltu mm. jalalliset kohdevalaisimet (teräskupu ja varsi).

Historia

Palvelutalo valmistui vuonna 1982. Yhdyskätävä B-siivestä palvelutaloon avattiin samassa yhteydessä. B-siiven alkuperäisen kahvilan tilat oli jo kertaalleen laajennettu ja ne olivat riittämättömät. Rakennuksen suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Martikainen Oy. Rakennus kuului kantasairaalan I laajennusvaiheeseen. Palvelutalon ulkoasu suunniteltiin tarkoituksella kantasairaalan 1960-luvun arkkitehtuurista poikkeavaksi, jotta sen tunnistaa ns. ei-sairaalarakennukseksi. Toinen kerros on ensimmäistä leveämpi ja korostaa kahvilan ja muiden palvelutilojen asemaa.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

arkkitehtoninen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Palvelutalon arkkitehtuurityyli, muoto ja materiaalit edustavat modernia 1980-luvun julkista rakentamista, vaikkakin suhteellisen pienessä mittakaavassa. Palvelutalo kertoo hyvin sairaalan kahvilan toiminnoista 1980-luvulta 2000-luvulle ja sen yhteyksistä muihin siipiin. Rakennuksen muoto ja arkkitehtoninen tyyli sekä asema sairaala-alueen pienmaisemassa puiston keskellä kiinnittää huomiota. Rakennuksen muoto ja materiaalit erottavat sen omaksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

P-rakennuksen muoto, tilajäsennys, aukotus ja rakennusmateriaalit ovat säilyneet hyvin rakennusajankohdan mukaisina. Ominaispiirteitä ovat: palvelutalon matala runkomuoto, ulko- ja sisäosan teräs- ja lasipinta sekä ikkuna- ja oviaukotus. Kahvilan kiinteät kalusteet ovat säilyneet hyvin 1980-luvun rakennustyylin mukaisina. Rakennuksen muoto saa volyyminsa pääosin kirkkaasta ulkoasusta.

Suosituksia

Tilajäsennys kahvilaosassa, porrassyöksy ja sen kaiderakenne tulee säilyttää alkuperäisen suunnitelman mukaisena.

Sisäosan värimaailma ja pintojen materiaalit tulee olla 1980-luvun rakennusajankohdan mukaisia.

Ulkoasussa tulee säilyttää teräs ja lasimateriaalin käyttö pintaa jäsentävänä, voimakkaana sekä rytmittävänä elementtinä.

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus

Kiinteistö	51	Rakennus id	12	Rno	0132-0881		
Rakennustyyppi	O-RAKENNUS			Pohjakaava			
Nykyinen käyttö	hoitoala			Rungon muoto			
Alkuperäinen käyttö				Ullakko	<input type="checkbox"/>	Kellari	<input type="checkbox"/>
Suunnittelija	Arkkitehti/yksilöllinen			Perustus	Betoni - valettu		
Signeeraus/vuosil				Runko	Betoni		
Rakentamisaika				Vuoraus	Betoni		
Rak.vuosi	1982			Katemateriaali	Ei tietoa		
Rak.vuosikymmen				Katon muoto	Tasa		
Rak.vuosisata				Kuisti			
Korjausvuodet	1991			Kuistin kattomuot			
Kerrosluku	2						

Kuvaus

Rakennus on siipien A, B, H, K, ja rakennusten Cx ja G ympäröimänä.

Obduktio- rakennus sijaitsee kantasairaalan siipien koillispuolella ns. entisen huoltopihan alueella.

Rakennukselle kuljetaan Ylätiestä ja Niveltiestä rakennuksen pääjulkisivulle. Rakennus on matala, kaksikerroksinen (0-1) ja pohjaltaan suorakaiteen muotoinen. Runkomuoto on sovitettu koillispuolella huoltopihan rinteeseen. Pääjulkisivun sisäänkäynti luoteissivulla on varattu arkkujen siirtoon kappelista ja vainajien säilytyksestä. Toinen sisäänkäynti ns. huoltopihan luiskan kautta on rakennuksen lounaissivulla (sisäpihalta). Tämä sisäänkäynti on ensimmäisessä kerroksessa erityisesti kappeliin jäähyväishuoneeseen ja tarkoitettu vainajien omaisille. Rakennuksen koillispuolella lähellä on visakoivu ja pääsisäänkäynnin edustalla pylväshaapoja. O-rakennuksen luoteispuolella lähellä on avattu ajoluiska H-siiven huoltopihalle.

Ulkoasu

Rakennuksen runkomuoto, ulkoasun materiaalit ja aukotus on sovitettu kantasairaalan arkkitehtuurin perinteisiin. Koillispuolella on muotoiltu siten, että puoleen porrashuone on vedetty rungosta ulos. Porrashuoneen kohdalla katto-osa keskellä rakennusta on korotettu. Ulkoasua hallitsee valkoiset betoniulkoseinäelementit ja kaakkoissivulla kerrosten yhtenäiset ikkunarivit. Ikkunat ja niiden väliin jäävät elementit rytmittävät julkisivua.

Pohja

Ensimmäisen kerroksen päätila on lounaspuolella oleva kappeli/jäähyväishuone. Ensimmäisessä kerroksessa on myös vainajien säilytys ja patologian toimialan toimistotiloja. Toisessa kerroksessa on avaussali, laboratorio, toimisto- ja työhuoneita. Kappelitila on yhteydessä vainajien säilytykseen. Lounaspuolella on hiotusta lasista seinäosa, josta tulee valohämy tilaan. Lasiseinän yhteydessä on pieni alttariosa. Kappelin lattiat ovat ruskeaa

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

kaakelilaattaa. Seinissä on koivurimaa, joka tuo pinnan ulos ja eläväksi. Alas lasketussa katossa on puupintainen levytys. Yleisvalo tulee alas lasketun katon sivuilta.

Historia

Obduktio –rakennus valmistui vuonna 1982. Sen suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Martikainen Oy. Rakennus kuului kantasairaalan I laajennusvaiheeseen. Alkujaan rakennus ja sen toiminnot olivat sairaalatoiminnoista diskreetisti sivussa ja erillään. Nyt kantasairaalan alueen uudisrakentamisen myötä O- rakennuksen ympäristö on muuttunut liikenteeltä ja toiminnoiltaan levottomammaksi.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen arkkitehtoninen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Obduktio –rakennuksen arkkitehtuuri edustaa hyvin kantasairaalan arkkitehtuuriperinnettä. Sen materiaalit ja ulkoasun jäsenitys ovat sairaalasiipiin sovitettu. Rakennuksen asema ympäristöönsä nähden ja tilat kertovat hyvin sen toiminnallisista yhteyksistä sairaalaan. O-rakennus erottuu hyvin ympäristössä rakennusmuotonsa ja aseman vuoksi. Se on matalasta massastaan huolimatta pienmaiseman huomiokohde.

Kunto Hyvä

Luokitus

Lisätietoja

1. Hyvin säilyneet piirteet

O-rakennuksen muoto, tilajäsenitys, aukotus ja toiminnallisesti merkittävä kappelitila ovat säilyneet hyvin rakennusajankohdan mukaisina.

Ominaispiirteitä ovat: obduktio- rakennuksen runkomuoto, jossa on saatu muodon vaihtelevuutta porrashuoneen ja aukotuksen jäsennyksellä sekä ulkoasun valkoiset betonimosaiikki -ulkoseinäelementit.

Suosituksia

Ikkunoiden malli, puitejako ja -materiaalit tulee säilyttää rakennusajankohdan mukaisina.

Erityisesti ulkoasun betonimosaiikkilaatat tulee säilyttää alkuperäisen mallin mukaisina. Uusittaessa on huomioitava niiden mitta, väri ja pinnan laatu, jonka tulee vastata kantasairaalan ulkoasua.

Tallentaja

Minna Halonen

10.11.2006

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 0

Kiinteistö 51

Rakennus id 13

Rno

Rakennustyyppi

Pohjakaava

Nykyinen käyttö

Rungon muoto

Alkuperäinen käyttö

Ullakko

Kellari

Suunnittelija

Perustus

Signeeraus/vuosil

Runko

Rakentamisaika

Vuoraus

Rak.vuosi

Katemateriaali

Rak.vuosikymmen

Katon muoto

Rak.vuosisata

Kuisti

Korjausvuodet

Kuistin kattomuot

Kerrosuku

Kuvaus

Historia

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Kunto

Luokitus

Lisätietoja

Tallentaja

Tampereen yliopistollinen keskussairaala

RAKENNUSLOMAKE

Rakennus 0

Kiinteistö 51

Rakennus id 14

Rno

Rakennustyyppi

Pohjakaava

Nykyinen käyttö

Rungon muoto

Alkuperäinen käyttö

Ullakko

Kellari

Suunnittelija

Perustus

Signeeraus/vuosil

Runko

Rakentamisaika

Vuoraus

Rak.vuosi

Katemateriaali

Rak.vuosikymmen

Katon muoto

Rak.vuosisata

Kuisti

Korjausvuodet

Kuistin kattomuot

Kerrosuku

Kuvaus

Historia

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushistoriallinen

Historiallinen

Ympäristöarvo

Arvojen perustelu

Kunto

Luokitus

Lisätietoja

Tallentaja